THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A.
WEDNESDAY, NOVEMBER 22, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

93. N-RS. TREŠDIENA, 1967. GADA 22. NOVEMBRIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 465—7902 (redakcijai). 921—7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531—4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

ASV ārlietu ministra vēstījums

Kā visus pēckara gadus līdz šim, arī šogad ASV ārlietu ministrija nav aizmirsusi Latvijas neatkarības pasludināšanas dienu. Šai sakarā ASV ārlietu ministrs Dīns Rasks Latvijas valstssvētkos mūsu sūtniecības vadītājam Vašingtonā prof. Dr. Arnoldam Spekkem piesūtījis šādu vēstījumu:

„Latvijas neatkarības atceres 49. gadskārtā ar prieku nododu Jums Savienoto valstu valdības un tautas labākos vēlējumus.

Drosme un gara spēks, ko latviešu tauta apliecinājusi dzimtenē un ārpus tās, ir inspirācija visiem, kas tic brīvībai un pašnoteikšanās tiesībām. Savienoto valstu nesvārstīgā atteikšanās atzīt Latvijas varmācīgo iekļaušanu Padomju savienībā ir skaidrs pierādījums mūsu simpatijām Latvijas lietai."

VALSTSSVĒTKU PIEŅEMŠANA KLB

Komiteja Latvijas brīvībai 17. novembra vakarā Igauņu namā Ņujorkā bija rīkojusi Latvijas valstssvētku pieņemšanu, viesus sagaidot KLB priekšsēdim V. Hazneram un A. Bērziņam ar pārējiem komitejas locekļiem. Pieņemšanā bija ieradušies ap 70 viesu, pa lielākai daļai ārvalstu pārstāvji. No Brīvās Eiropas komitejas bija ieradies priekšsēdis R. Franagans. Viesu vidū bija ACEN tautību un atsevišķo apspiesto tautu brīvības komiteju pārstāvji, tāpat Igaunijas un Lietuvas ģenerālkonsuli. Pārstāvēta bija arī Baltiešu sieviešu komiteja ASV. Kā viesi KLB varēja sveikt arī Latvijas neatkarības laika pēdējās ASV sūtniecības Rīgā darbinieku E. Pakeru. No latviešu puses pieņemšanā bez KLB locekļiem vēl piedalījās Latvijas ev.-lut baznīcas virsvaldes prezidents P. Eglītis, pašreizējais un kādreizējie Ņujorkas latviešu organizāciju apvienības priekšsēži K. Stankevics, prof. P. Starcs un K. Balodis u. c. Pārrunu temats šoreiz bija Baltijas valstu dibināšanas gadadienas nākošajā gadā. —vi—

PIEDALĪSIMIES LNAK PADOMES VĒLĒŠANĀS

Trīs gadi ir aiztecējuši kopš iepriekšējās LNAK padomes vēlēšanām, un Kanadas latviešiem atkal reiz jāpārvēl padome nākošajiem trim gadiem. Kandidātu skaits ir pietiekami liels, lai varētu izraudzīt tos, kas atbilst katra vēlētāja uzskatiem. Ikviens var svītrot tos, kas viņam nepatīk un to arī nepieciešams darīt, jo tikai 30 var ievēlēt. Tādēļ vēlētāju iesūtītie saraksti ar vairāk par atzīmētiem 30 kandidātiem skaitīsies nederīgi.

Jo aktīvāka būs Kanadas latviešu piedalīšanās LNAK padomes vēlēšanās, jo pareizāk ievēlētie padomes locekļi atspoguļos Kanadas latviešu uzskatus.

Aktīva piedalīšanās vēlēšanās vēl ir svarīga no cita viedokļa — Kanadas valdība visvairāk ievēro to šīs zemes iedzīvotāju grupu uzskatus, kas ir sabiedriski aktīvi. Jo lielāks būs latviešu procents, kas piedalīsies vēlēšanās, jo pamatotāks būs pierādījums, ka latvieši ir šāda aktīva grupa.

Tādēļ, — visi, kas ir 18 gadu veci un vecāki, nodosim savu balsi LNAK padomes vēlēšanās laikā no 18. līdz 28. novembrim!

Prof. A. Dreimanis,
LNAK padomes priekšsēdis

Goldberga atbilde

Mūsu laikraksta 15. novembra numurā ziņojām par Amerikas latviešu apvienības priekšsēža prof. P. Lejiņa iesniegumu Apvienoto nāciju ģenerālsekretāram Utantam un ASV sūtnim AN Goldbergam, kurā protestēts pret Pad. savienības propagandas meliem par labklājību apspiestajās valstīs, kas tajās it kā panākta padomju režīma laikā. Nule ALAs priekšsēdis saņēmis A. Goldberga atbildes rakstu.

Arī šai atbildes vēstulē norādīts uz ASV valdības bezkompromisa nostāju tautu neatkarības jautājumā un apliecināts, ka ASV delegāti vairākos gadījumos Apvienotajās nācijās atgādinājuši Pad. savienībai un pasaulei, ka tautām Pad. savienībā ir tādas pašas tiesības uz pašnoteikšanu kā t. s. „koloniju" tautām, kā arī mudinājuši Pad. savienību atzīt šīs tiesības.

Runājot par Baltijas valstīm, atbildes rakstā atkārtoti bieži dzirdētie simpatiju apliecinājumi mūsu brīvības centieniem un pasvītrots, ka ASV valdība joprojām atzīst Baltijas valstu diplomātus un attiecīgos gadījumos nav kavējusies savu viedokli atklāti apstiprināt ar amatpersonu paskaidrojumiem.

LNAK rīkotajā Latvijas valstssvētku pieņemšanā 17. novembrī Latviešu namā Toronto bez pilsētas galvas un citu tautu pārstāvjiem ieradās arī izcils poļu karavīrs — plkv. Z. Šedlovskis, kas abos pasaules karos apbalvots ar 36 kara un nopelnu ordeņiem Uzņēmumā plkv. Šedlovskis (pa kreisi) parakstās Daces Lejnieces turētajā viesu grāmatā; pa labi Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps A. Lūsis. Foto: J. Liģers

Mums ir tiesības runāt tautas vārdā!

LATVIJAS VALSTSSVĒTKU SVINĪBAS TORONTO

Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, arī šogad Latvijas dibināšanas 49. gadadienas sarīkojumu virkni ievadīja LNAK 17. novembrī rīkotā pieņemšana Latviešu namā. Svinīgs akts notika arī TLB sestdienas skolā un TLTA ģimnazijā, bet visas vietējās latviešu draudzes valstssvētku atcerei bija veltījušas īpašus dievkalpojumus. Centrālais sarīkojums notika tieši 18. novembrī Ītona auditorijā un pulcināja vairāk nekā 1000 apmeklētāju. Kā LNAK pieņemšanā, tā arī galvenajā sarīkojumā šogad iztrūka redzamāku viesu no Kanadas federālās un Ontario provinces valdības un parlamentāriešu aprindām, bet pilsētas valdi pārstāvēja Toronto pilsētas galva V. Denisons ar dzīvesbiedri, kontrolieriem M. Kampbellu, Dž. Marksu un F. Bīvisu. Toties teicami pārstāvētas bija mūsu kaimiņtautas lietuvieši un igauņi, kā arī vairākas citas mums draudzīgās etniskās grupas. Pieņemšanā un valstssvētku aktā bija ieradušies arī Lietuvas ģenerālkonsuls J. Žmuidzinas, ASV konsuls V. Svops un Rietumvācijas ģenerālkonsuls Holcheimers, bet Igaunijas ģenerālkonsulu pārstāvēja centrālās padomes pr-dis H. Parkma. Goda viesu vidū bija arī pavalstniecības ministrijas pārstāvis G. P. Allens, Etniskās preses kluba pr-dis Dr. J. Kiršbaums, BTFK pr-dis H. Kullango, Baltijas sieviešu padomes pr-de S. Luitsalu, Lietuviešu nacionālās apvienības pr-dis A. Rinkunas, Latvijas ev.-lut. archibīskaps A. Lūsis un citi. Svinīgajā aktā godināja arī Lāčplēša kara ordeņa kavalierus A. Liepiņu, igauni B. Lēmanu, E. Kuršinski, A. Vītoliņu un E. Lūsi.

Valstssvētku sarīkojumu Ītona auditorijā vadīja A. Rolavs, bet ievadvārdus angļu un latviešu valodā teica 18. novembra rīcības komitejas pr-dis T. Kronbergs, norādot, ka latvieši ir lojāli Kanadas pilsoņi, bet vienmēr patur tiesības runāt arī savas apspiestās un komūnisma verdzinātās tautas vārdā. Vispārējos vilcienos pieskaroties pašreizējam sarežģītajam politiskajam stāvoklim, runātājs uzsvēra, ka, par spīti jaunu valstu dibināšanai, joprojām daudzi miljoni cilvēku smok internacionālā komūnisma verdzībā, bet demokratiskās rietumu valstis ir saskaldītas brīvības principu izpratnē, ko skaidri liecina Vietnamas jautājums. Cīņā pret komūnismu ASV kā vadošā demokratiskā valsts ir latviešu un visu apspiesto tautu lielākā cerība. To klātesošie apliecināja skaļiem aplausiem. Tikpat skaļi aplausi atskanēja, godinot ASV konsulu V. Svopu ar dzīvesbiedri. T. Kronbergs savā ievadrunā arī pieminēja nākošo gadu kā Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri un aicināja visus latviešus to izvērst par vienotības un atsaucības apliecinājumu mūsu brīvības darbā, tā atgādinot visai pasaulei Latvijai nodarītās komūnisma režīma varmācības.

Svētku runu teica Komitejas Latvijas brīvībai un ASV DV valdes priekšsēdis V. Hazners no Ņujorkas. No nesenās viesošanās Austrālijā viņš atvedis turienes tautiešu sveicienus Kanadas latviešu saimei un apliecinājumu, ka ne tālums, ne svešums mūs nespēj šķirt kopīgajā darbā par Latvijas brīvību. V. Haznera svētku runa bija veltīta okupētās Latvijas stāvokļa iztirzājumiem. (Skat. šī numura ievadrakstu).

LNAK valdes pr-dis J. Niedra, apsveicot viesus angļu valodā, norādīja, ka šis sarīkojums notiek sēru zīmē, jo Latvija vēl arvien ir okupēta valsts. Tālāk J. Niedra latviešu valodā paziņoja gadskārtējās Tautas balvas piešķiršanu Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājam prof. A. Spekkem, kas veicis izcilu zinātnisku darbu un dedzīgi kalpojis Latvijas brīvības centieniem. LNAK valdes priekšsēdis arī paziņoja, ka sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri pie LNAK nodibināts Latvijas brīvības fonds, aicinot tautiešus tam atvērt sirdis un arī naudas makus katram iespējamā veidā. J. Niedra vērsa arī klātesošo uzmanību uz pašreiz notiekošajām LNAK

(Nobeigums 4. lpp.)

APBALVOJUMI LATVIJAS VALSTSSVĒTKOS

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas gadskārtējās Latvijas vēstures darbu sacensības rezultātus paziņoja skolas valstssvētku svinīgajā aktā 18. novembrī Latviešu namā. Šogad šī sacensība notika jau 13. gadu un tās temats bija „11. novembra nozīme latviešiem un kanadiešiem". Uzņēmumā no kreisās: māc. A. Briedis, LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks un skolas karognešu trīs maiņas — Andris Pakrastiņš (daļēji nosegts), Anna Pētersone, Dace Budrevica, Sarma Zubāne, Juris Sauemagi, Brigita Kampe, Anita Kalniņa, Andris Šmits un Daina Siliņa; labajā pusē skolas pārzine A. Martinsone. — Vēstures darbu sacensībā 1. godalgu ieguva Anna Pētersone, 2. Andris Šmits, 3. Dace Budrevica, 4. Anita Kalniņa, bet 5. ar vienādām sekmēm dalīja Mārtiņš Pētersons un Arturs Stiebriņš. Foto: A. Aldermanis

Vilis Hazners

Atbildība par tautu un tēvzemi

RUNA LATVIJAS VALSTSSVĒTKU AKTĀ TORONTO

Pirms divām nedēļām es atgriezos no Austrālijas apciemojuma. Tur pavadīju nepilnu mēnesi. Bez 14 publiskām runām vēl piedalījos vairākās apspriedēs, satiekot arī visus Austrālijas latviešu sabiedriskās un politiskās dzīves vadītājus. No Austrālijas 22.000 lielās latviešu saimes es redzēju ap 2000.

Esmu pilnvarots nodot šīs mūsu tautas daļas sirsnīgākos sveicienus. Un ne tikai sveicienus, bet arī apliecinājumu šī tālā kontinenta tautiešu gribai un varēšanai kalpot mūsu tautas brīvības ideāliem.

Mans apciemojums bija izjūtu, satikšanās un kopīgā darba analizes un arī paliekošu konstatējumu pilns: tur es sastapu latviešu sabiedrību brīvajā pasaulē, apdvestu ar lielu gribas spēku kalpot mūsu nacionālajiem mērķiem, ar lepnu latviskās dzīves saturu un lielu morālu stiprumu, pēdējo smeļot ticībā Dievam un Latvijas nākotnei.

Šī tālā kontinenta mūsu tautas daļa savā pastāvēšanas un kalpošanas gribā ir jauks apliecinājums, ka ne tālums, ne svešums nav mūs šķīris un arī nešķirs darbos un pienākumos Latvijas labā. Un kaut arī šis liecinājums nav nekas jauns, tomēr tas bija jaukākais, ko esmu atvedis no tālajiem ciemiem.

Notikumi pasaulē arī pēdējā gadā ir gājuši savus ceļus. Divu lielvalstu — ASV un Pad. savienības, abu pasaules likteņa noteicēju varu — politiskie mērķi pēdējos gados nav mainījušies. Koeksistences ēra piedzīvojusi arvien pastiprinātu tiltu būvi no Austrumiem uz Rietumiem vai otrādi, dzelzs aizkars jau kļuvis par neesošu. Aukstais karš, vismaz no Rietumu pozicijām, ir jau faktiski izbeidzies, un praktiskajā politikā arvien vairāk tiek nostiprināts status quo stāvoklis Austrumeiropā, kas visā pilnībā skar arī okupētās Latvijas likteni. Arī Apvienoto nāciju nevarība, it sevišķi pēdējā gadā, Vietnamas, Izraēlas un arabu kara jautājumos, palikusi negrozīta, un to evolūcijas un liberalizācijas politika nav ne par mata tiesu pakalpojusi Pad. savienības apspiesto tautu brīvības labā. Un tā mūsu tautas brīvības atgūšanas jautājumi arvien vairāk paliek mūsu pašu — tautas dzimtenē un trimdinieku rokās, uzliekot jo vairāk par pienākumu visu politisko darbību veikt arvien lielākā ticībā brīvības ideāliem un mūsu tautas izturības spējām, paliekot savas nācijas cienīgiem jaunu dienu saucējiem — te un tur, dzimtenē.

Juridiski Latvija vēl arvien ir neatkarīga valsts. Morālu atbalstītāju mums netrūkst. ASV valsts vadošie darbinieki, valsts prezidentu un parlamentu ieskaitot, vēl arvien mums apliecina, ka „ASV politika ir radušās stāvokļa Baltijas telpā neatzīšanas politika". Tādus pašus apliecinājumus mums bieži vien devuši arī Britu kopvalsts vadītāji, tāpat citas rietumu valstis.

Organizācijas Brīvā Eiropa atbalstītas, joprojām darbojas Apspiesto Eiropas tautu asambleja un Komiteja Latvijas brīvībai. Vairākās Rietumu galvaspilsētās darbojas neatkarīgās Latvijas pārstāvniecības un konsulāro dienestu amatpersonas, Ļoti spēcīgas ir attiecīgo zemju latviešu centrālās organizācijas.

Visu politisko darbu veicot sadarbībā ar attiecīgo zemju lielākajām un nozīmīgākajām latviešu un baltiešu organizācijām, panākts liels un aptverošs spēks, it sevišķi, ja to nesadala un dažkārt lieki neiztērē.

Mūsu nākošais darbības gads, mūsu valsts neatkarības pasludināšanas 50. gads, ir jau ievadīts ar lieliem un plašiem plāniem gan Kanadā, gan ASV un citur. Un nav šaubu, ka, visus darbus veicot lielā vienprātībā, iecerētās sekmes neizpaliks. Bet visiem šiem mūsu darbiem — šogad un nākotnē — jāatspoguļojas mūsu tautas gaitās dzimtenē, jo tikai tad tiem būs paliekoša nozīme, ja tie spēj un var stiprināt apspiesto tautu ticībā uz brīvības atgūšanu.

(Runas tālākajā daļā V. Hazners pakavējās pie pašreizējā stāvokļa okupētajā Latvijā, kur mūsu tautu arvien vairāk pakļauj padomju imperiālisma, koloniālisma un rusifikācijas žņaugiem. Šī runas daļa, tikai plašākā izklāstā, lasāma mūsu laikraksta abos iepriekšējos numuros publicētajā rakstā „Padomju imperiālisma gūstā". — Red.)

Pēc šī īsumā raksturotā stāvokļa okupētajā Latvijā nākas secināt, ka tur ir daudz izmisīga. Bet Maskavas nemitīgā gribas uzspiešana radījusi arī lielu pretspiedienu tautā. Kultūras un zinātnes laukā valda stipra latviska lepnuma apziņa. Nacionālās demonstrācijas katru gadu notiek Mirušo piemiņas dienā Brāļu un Meža kapos Rīgā un citās vietās. Tāpat demonstrācijas atkārtojas dziesmu svētku un citu kultūras paražu laikā. Arī Līgo svētku svinēšanas atļauja ar šo gadu nenāca bez zināma spiediena no tautas puses. Tas arī nebija gadījums, ka vēl pirms dažiem gadiem ģenerāļu Peniķa un Baloža un diriģenta Reitera apbedīšanā Rīgā demonstrēja tūkstoši latviešu. Pie tam liels vairums no tiem bija jaunatne, kurai šie vīri nekad nav bijuši pazīstami. Tieši pretstats bija Kirchenšteina un Viļa Lāča, divu nebrīvības pārstāvju, bēres Rīgā. Lāča kapu jau pirmajā naktī apgānīja, un vēl tagad pie tā stāv milicijas sardze. Jaunatnei pierakstāma nesen notikušā Ļeņina pieminekļa apsmiešana Rīgā, karogu parādīšanās Brāļu kapos un citur. Vēl tagad daudzās vietās noliek sarkanbaltsarkanus ziedus pie nojauktu atbrīvošanas pieminekļu palikušajiem pamatiem. Tas liecina, ka pretkrievu noskaņojums ir liels. Dzimtenē joprojām dzīvo un turas spītīga, lepna un stipra latviešu tauta.

Rietumu kultūras un cita veida pēdējo gadu notikumi brīvajā pasaulē, tāpat latviešu trimdinieku aktīvitāte mūsu tautai dzimtenē ar katru gadu kļūst labāk zināma. Latvijā lasa arī Rietumos izdotos latviešu laikrakstus un grāmatas. Tur klausās arī Rietumu radioraidītājus. Tā tautieši dzimtenē, kaut ierobežotā mērā, iegūst arvien vairāk salīdzinājuma komūnistiskās un demokratiskās dzīves jautājumos. It sevišķi no mūsu palīdzības sūtījumiem, dažkārt arī no trimdinieku apciemojumiem dzimtenē un dzimtenes tautiešu viesošanās brīvajā pasaulē.

Runājot par mūsu attieksmēm ar tautu dzimtenē, mums visiem jābūt pilnīgā skaidrībā, ka pāri pašreizējo pasaules uzskatu un ideju izpaudumiem pirmajā vietā liekama mūsu tautas un tās kultūras saglabāšana. Un kā visaugstākais mērķis mums visiem jāatzīst mūsu valstiskās neatkarības atjaunošana.

Ko mēs varam darīt tautas labā?

Lai runātu par mūsu iespējām un uzdevumiem, tad:

Vispirms mums skaidri jāapzinās, ka lielais vairums mūsu tautas palicis nebrīvībā. Brīvībā esam vienīgi mēs — viena desmitā daļa no tautas — trimdinieki. Un trimdinieku uzdevums ir cīnīties par savas tautas brīvību. Trimda ir sūtība. Trimda mūsu darbos arī nozīmē lielu atbildī-

(Nobeigums 8. lpp.)

Boļševiku revolūcijas gadadiena Stokholmā

NOBELA KOMITEJA PIEMĀNĪTA ⊙ ZVIEDRIJAS VALSTS MINISTRS — ZVĒRINĀTS ANTIKOMŪNISTS UN PADOMJU DRAUGS ⊙ BRĪVĪBU BALTIJAS VALSTĪM!

Padomju valsts piecdesmitās gadadienas priekšvakarā Zviedrijas galvaspilsētā veidoja krasu pretstatu oktobŗa revolūcijas rezultātam: lozungi un deklarācijas par un pret Pad. savienību spīdēja novembŗa tumsā viens otram blakus. Pārsimt jūdžu tālāk austrumos — tikai vienpusība. Vienā pusē robežai — demokratija, otrā — diktātūra.

VALERIJS TARSIS: „KLUSO DONU" NAV SARAKSTĪJIS ŠOLOCHOVS

„Opozicionārie spēki Pad. savienībā grib tautai tādu brīvību, kurā visiem uzskatiem iespējams izpausties," preses konferencē 4. novembrī teica Jūnija komitejas Novembŗa akcijas viesis Valerijs Tarsis. „Esmu tikai rakstnieks, ne politiķis. Bet daudzi no tagadējiem krievu opozicionārās kustības dalībniekiem ir mani audzēkņi. Es zinu, ka Krievijā tauta nebaidās no valdības. Valdība baidās tautas. Bet Rietumu vadošie politiķi sadarbojas ar Pad. savienības valdību, ne tautu. Tādā uztverē Vilsons un Džonsons ir vislabākie komūnisti, jo tas ir viņu nopelns, ka Pad. savienībā minoritāte valda pār majoritāti — tautu, kas nīst režīmu."

„Šis naids ir tik liels, ka revolūcijai nenovēršami jānāk," apgalvoja rakstnieks, kas tagad dzīvo Frankfurtē, Rietumvācijā, un tur nule nobeidzis savu pirms 22 gadiem iesākto mūža darbu — desmit romānu par īstenību krievu tautas dzīvē.

Tarsis arī apgalvoja, ka zviedru Nobela komiteja piemānīta: Šolochovs nav „Klusās Donas" autors. Krievu rakstnieku savienībā sen zināms, ka Šolochovs nav romānu rakstījis, bet gan kāds baltkrievu virsnieks. Uz to norādot arī apstāklis, ka pēc „Klusās Donas" Šolochovs nav varējis uzrakstīt pat vienu vienīgu darbu, kurā varētu saskatīt izcila talanta iezīmes. Pierādīt, diemžēl, nekā nevarot, jo Šolochova archīvs aizgājis bojā vāciešu uzlidojumos kaŗa laikā. Šā vai tā — Šolochovs nevarot apgalvot, ka raksta par savas tautas likteni. Viņš dzīvojot savā muižiņā, atšķīries no tautas; pat lāga neprotot krievu valodu.

TĀGE ERLANDERS — VISĀDOS VEIDOS APLAMĀ VIETĀ

Svētdien, 5. novembrī, Zviedru-padomju draudzības biedrības svinīgā sarīkojumā runāja Zviedrijas valdības galva Tāge Erlanders, pasvītrodams Zviedrijas neitrālitāti un konsekvento vēlēšanos pie tās turēties arī turpmāk.

Bet ārpusē — pie nama tai pašā vietā, kur savā laikā uzturējies Ļeņins kā politisks bēglis — stāvēja demonstranti ar plakātiem, kuŗos ierakstīts jautājums: „Ko tu svini, Tāge — Ungāriju? Baltiju? Ka 35 miljoni nonāvēti? Ka noslepkavots Rouls Vallenbergs?"

Turpat blakus bija otra demonstrantu grupa ar skrejlapām: „Protestējam pret to, ka šis zvērinātais antikomūnists pielaists pie vārda Pad. savienības jubilejas gadījumā." Skrejlapas izdalīja Marksistu - ļeņinistu komūnistiskā savienība, grupa, kas atrodas „pa kreisi" no „oficiālās" zviedru komūnistu partijas.

Erlanders atradās uz slidenas laipas starp abām pusēm. Par spīti tam, Erlanderam iesākot runāt, svinību zāli atstāja kādas divdesmit personas.

1700 AR LĀPĀM PRET KOMŪNISMU

Jūnija komitejas organizēto Brīvības gājienu zviedru lielākais laikraksts „Dagens Nyheter" apzīmēja par „aizkustinošu manifestāciju pret varmācību un apspiešanu, par brīvību un tautu pašnoteikšanās tiesībām". — „Gājiena priekšgalā", rakstīja šis laikraksts, „nesa 15 zemju karogus. Plakātu nesēju priekšā gāja kāda vientuļa sieviete ar saukli: Brīvību Baltijas valstīm!"

Neparastā kārtā Brīvības gājiena dalībniekiem bija atļauts šķērsot Stokholmas centru. Palaikam policija mēdz novirzīt demonstrācijas pa sānielām, lai „netraucētu satiksmi". Šoreiz īsa satiksme pilsētas centrā bija apturēta.

Runāt par Baltijas valstīm izvairījās abi galvenie runātāji: profesors Bertils Olīns un konservātīvo partijas vadītājs Ingve Holmbergs. Abi norādīja, ka tiem, kas domā, ka Zviedrijā šodien demokratija nefunkcionē pareizi, vajadzētu gan doties uz Austrumiem, lai iepazītos ar diktātūru īstenībā.

Runātāju sarakstā bija arī Bruno Kalniņš, taču galvenā vieta bija ierādīta krievu rakstniekam Valerijam Tarsim. Var jautāt, vai tas bija pareizi izdomāts? Samērā gaŗo runu viņš sacīja angļu valodā, kuŗu ne visi saprata. Turklāt jāatzīst, ka Tarsim, liekas, ir tieksme aizklīst visai nereālās konstrukcijās un zīlējumos. Arī šai runā viņš apvainoja Rietumus visādos grēkos.

Sanāksmes beigās pieņēma Novembŗa akcijas manifestu un izsludināja 7. novembri par padomju diktātūras upuŗu piemiņas dienu.

MASU SLEPKAVAS JĀTIESĀ

Vladimirs Krisānovs, krievu students, kuŗš pirms pāris gadiem izmuka no Pad. savienības, pāriedams Karēlijas robežu, un tagad studē Upsalā, piesūtījis Pad. savienības varasvīriem vēstuli, kurā pieprasīts, lai padomju tiesa uzsāktu prāvu pret viesiem tiem, kas atbildīgi par 40 miljonu cilvēku nogalināšanu.

„Laba daļa šo vaininieku joprojām atrodas izcilos padomju valsts amatos," paskaidrojis Krisānovs. „Ir laiks sākt viņu tiesāšanu."—Vēstules noraksts piesūtīts arī Apvienoto nāciju ģenerālsekretāram. Ap 100 zviedru rakstnieku un sabiedrisku darbinieku savukārt nosūtījuši vēstuli uz Maskavu ar pateicību par visu, ko Pad. savienība veikusi un panākusi.

GIR

LATVIJA
AMERIKĀ

93. N-RS. TREŠDIENA, 1967. GADA 22. NOVEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — **Alfrēds Vinčels**, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — **Silvija Ancāne**, sasniedzama redakcijā, tālr. 465—7902;

Iekšlietu redaktors — **Rūdolfs Norītis** 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Sporta redaktors — **Valdis Teteris**, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — **Pauls Strante**, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $.4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā 0 1.60, bet tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PALDIES REDAKCIJAI

Sirsnīgi pateicos Aleksandram Vilkam un „Latvija Amerikā" redakcijai par ievadrakstu „Nebeidzamā parāde" un laikraksta 11. novembŗa numura pirmās lappuses ietērpu.

N. V. Brasliņš, Toronto

☆

PASKAIDROJUMS OPONENTIEM

Izlasījis oponentu iebildumus pret manā rakstā „Vairāk analizes un paškritikas", jūtos spiests divu lasītāju vēstuļu autoriem— „Lasītājam ASV" un J. Čipānam Grimsbijā sniegt dažus paskaidrojumus.

Ar savu rakstu nebiju domājis uzņemties aizstāvja lomu mūsu trimdas organizāciju tiesāšanas procesā. Rakstā izteiktie ieskati ir mani personīgie. Mans galvenais nolūks bija uzsvērt 3 principus mūsu nacionālpolitiskajā darbā, proti: 1) Latviju neatbrīvos Apvienotajās nācijās, kongresos, nedz citos parlamentos; 2) Latvija atgūs brīvību pasaules lielās politikas notikumu pārmaiņu ceļā, tāpat kā tā savu neatkarību zaudēja (vēstures fakti); 3) Mūsu nacionālpolitiskais darbs trimdā, kuŗu mēs ikdienišķajā dzīvē saucam par Latvijas atbrīvošanas darbu, ir cīņa un darbs par Latvijas neatkarības tiesiskās atzīšanas turpināšanu brīvās pasaules politiskajos centros.

Šo darbu ar labām sekmēm veic mūsu organizācijas un draudzes trimdā visās pasaules daļās. Piemēram, LNAK panāca mūsu konsulāro pārstāvju oficiālās atzīšanas atjaunošanu pie Kanadas valdības. Organizācijas ASV izcīnīja Baltijas valstīm labvēlīgās rezolūcijas Nr. 416 pieņemšanu ASV tautas vietnieku namā un senātā. Tagad tās cīnās par pastmarkas izdošanu Baltijas valstu neatkarības pasludināšanas 50 gadu atcerei. Tas nozīmē, ka mūsu organizāciju cīņas ieroči nerūs. Tie ir tikpat spoži šodien, kā bijuši vienmēr. Citādi ir ar mūsu pašu personīgajiem cīņas ieročiem. Tie bieži vien apklust materiālo ērtību aijās.

Nekas nav nokavēts, jo mūsu cīņa rādās, ir un būs arī turpmāk ilga un grūta. Pasaules internacionālā komūnisma vara, sadarbojoties ar internacionālo kapitālismu, melno un balto, bārdaino un gaŗmataino, studentu, profesoru, garīdznieku un citu pacifistu aizsegā gāžas virsū kā milzīga lavīna. Mēs to šodien nespējam apturēt. Ja mēs analizējam situāciju šodien un salīdzinām ar to, kāda bija pirms dažiem gadiem, tad mūsu prāti mulst. Mēs, būdami ilūziju pārpilni, jau trimdas pirmajos gados dibinājām „pagaidu valdības" un dažādas komitejas. Es Vācijā devu savus sacīkšu zirgus un sporta vāģus, ar kuŗiem attiecīgās latviešu amatpersonas pēc Hitlera Vācijas kapitulācijas brauca pie Dānijas un citu valstu sūtņiem kārtot Latvijas atbrīvošanas lietas. Vai šodien tas neliekas joċīgi? Bet mēs nekad neesam bijuši reālisti. Mēs nekad neanalizējam politiskos notikumus pasaulē, kuŗi runā mums par sliktu, bet vērtējam vienīgi tos, kuŗi mūsu ilūzijas kāpina. Tā ir strausa politika. Tas ir aklums.

Tāpat savā trimdas nacionālpolitiskajā darbā mēs neanalizējam to, kas ir paveikts un kā visu labāk veikt turpmāk, bet gan — kas pirmais dzemdējis kādu iedeju un kas šodien ir labākais nacionālpolitiskā darba varonis u. t. t. Šāda pieeja noved pie matu skaldīšanas un tukšu salmu kulšanas. Tai pašā laikā pasaules lielās politikas dzirnavas maļ uz citiem gaņģiem.

„Lasītājam ASV" (LA Nr. 78) nevājadzētu mulst un brīnīties par manām nezināšanām un aplamībām. Nekas šodien nav nokavēts (nogulēts) tāds, kas mūsu stāvokli būtu varējis kardināli grozīt. Visā brīvajā pasaulē šodien miljoni protestē pret ASV politiku Vietnamā, pat paši sadedzinās protesta ekstazē, taču kaŗš Vietnamā turpina kāpināties. Mūsu cīņu, varbūt, turpinās un pabeigs nākošā paaudze. To šodien neviens nevar pateikt. „Lasītājam ASV" arī nevajadzētu sagrozīt manas domas pēc savas patikas. Es nerunāju par visa nacionālpolitiskā darba nodošanu BPLA, bet gan par principiāliem politiska rakstura jautājumiem, kuŗi skaŗ visas brīvās pasaules latviešu trimdinieku politiku, lai tos nevis cenzētu vai bremzētu, bet gan analizētu, izvērtētu un saskaņotu. Taisnība, baltiešu tautu kopīgas organizācijas nav spiestas to darīt, bet šo organizāciju latviešu nozares katrā nozīmīgā jautājumā, kas attiecas uz visu trimdas latviešu sabiedrību ,tomēr ļoti labi varētu kontaktēt BPLA vai attiecīgās zemes centrālo latviešu organizāciju. To jau pierādījis darbs par Baltijas valstīm veltītas pastmarkas izdošanu: BPLA iesniedza attiecīgajām ASV iestādēm labi motivētus iesniegumus un pēc tam šī darba praktisko reālizēšanu vēstuļu akciju veidā nodeva pēc piekritības organizācijai Americans for Congressional Action to Free the Baltic States. Tāpat visu varēja izkārtot arī Anglijā konfiscējamo Baltijas valstu noguldīto vērtību jautājumā. Nekas nedega. Šis jautājums vēl šodien nav galīgi izšķirts un ir tikpat aktuāls kā līdz šim. Ja tā būtu darīts, visa sasteigtā protesta akcija, manuprāt, būtu izdevusies daudz labāk.

Tādēļ jājautā „Lasītājam ASV", kas tad īsti tik svarīgs nokavēts? Un ja ir, tad — kur „Lasītājs ASV" bija pats visus šos trimdas gadus? Izsūtījumā Sibirijā vai Pad. savienības cietumos? Kādēļ „Lasītājs ASV" nenodibināja organizāciju BATUN agrāk, ja kopā ar citiem bija domās, ka šādas organizācijas darbs Apvienotajās nācijās panāks labvēlīgu nobalsojumu Baltijas valstu atbrīvošanas lietā un ka Apvienotās nācijas būs spējīgas piespiest Pad. savienību izvākties no Baltijas valstu telpas? Kādēļ „Lasītājs ASV" gaidīja, kamēr mūsu enerģiskais prāvests N. Trepša to izdara, kaut ar daudzu gadu nokavējumu? Turpretim „Lasītāja ASV'' pamācība par to, kas ir BPLA, nevienam nav vajadzīga, arī man ne. Vairāk nekā 10 gadu esmu cīnījies attiecīgo organizāciju instancēs un presē, lai BPLA izveidotos par efektīvu un patiešām darba spējīgu trimdas nacionālpolitikas centru, kas būtu latviešu nacionālpolitiskā darba analizētājs, izvērtētājs un saskaņotājs. BPLA pārorganizēšana pēc jaunajiem statūtiem šos uzdevumus paredz. Ja šobrīd Eiropā vēl aizkavējusies jauno statūtu apstiprināšana, tad tas ir tikai laika jautājums. Ja „Lasītājs ASV" neatzīst BPLA nozīmi šādā plāksnē vai arī uzskata to par darba nespējīgu arī turpmāk, tad viņš varētu izteikt priekšlikumus, kā vislabāk radīt latviešu nacionālpolitiskā darba smadzeņu centru. Ka tāds nepieciešams, to nenoliegs neviens. Citādi mūsu politiskais darbs trimdā izvērtīsies par „gāganu kaŗiem".

Arī J. Čipāns savā lasītāja vēstulē runā par tādu pašu smadzeņu centru, tikai viņš to apzīmē par architektu. Viņš slavē mūsu centrālo organizāciju sabiedrisko darbu, bet kritizē nacionālpolitisko. Taisnība, mūsu centrālajām organizācijām nav nacionālpolitiskā darba architekta, jo tās darbojas tikai savas zemes apjomā. Par visas trimdas nacionālpolitiskā darba architektu jāpārvērš BPLA. Ja tā šo uzdevumu nespētu veikt, tad jārada cits organs.

Jāzeps Grodnis, Bramptonā

☆

PALDIES, DZINTARZEMIEŠI!

Latvijas mākslas akadēmijas korporācijas Dzintarzeme gleznu izstāde 21. oktobrī Toronto ienesa dzidru gaismu dzīves ikdienā. Droši varu sacīt, ka daudzi vēl mājās kavējas redzēto ainu un tēlu pasaulē.

Žēl, ka to darbu vidū, kas palika Toronto, neietilpa Otto Grundes glezna „Vai sasniegsim krastu?". Šai gleznai ir vieta kādā no mūsu skaistajām baznīcām vai tautas namiem kā vēsturiskam mūsu ciešanu un izmisuma attēlam, atstājot Latviju.

Paldies! **Z. Z., Toronto**

☆

PAZIŅOJUMS

Tā kā Minsteres latviešu ģimnazijas līdzšinējais darbvedis un kasieris J. Vinters ar šāgada 1. oktobri aizgājis pensijā, lūdzu turpmāk visu sarakstī sūtīt uz šādu adresi: Prof. Dr. S. Vitens, Lettisches Gymnasium, 44 Muenster (Westf., Wienburgstr. 52—54, West - Germany.

Laipni lūdzu ziedojumus Minsteres latviešu ģimnazijai iemaksāt šādā kontā: Lettische Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e. V., Konto Lettisches Gymnasium, Deutsche Bank Muenster, Nr. 338632.

Prof. Dr. S. Vitens,
ģimnazijas direktors

☆

SACENSĪBĀ NEESMU PIEDALĪJIES

„Latvija Amerikā" 11. novembŗa numurā A. Irbes rakstā „Apkārt ir liels klusums" ieviesusies maza kļūda, kuŗu autors, droši vien, nezināja. Rakstot par sacensības dalībniekiem pēc Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvas, sastopams šāds teikums: „Pašā pēdējā brīdī rindā iespraucās Aivars Ruņģis ar savu izcilo „Pats esi kungs, pats." — Jāpaskaidro, ka es šai sacensībā nepiedalījos un savu darbu nebiju iesūtījis, jo uzskatu: kā apgāda Ceļinieks darbinieks un redaktors pēc vispār atzītiem standartiem nebūtu rīkojies pareizi, ja piedalītos sacensībā par balvu, kas pastāv pie tā paša apgāda.

Aivars Ruņģis, ASV

— —

☆ Libekas Forverka kapu pārvaldes līgumam par komponista J. Vītola kapa kopšanu 1968. gadā izbeidzoties, LCK Šlēzvigas-Holšteinas apgabala pārstāvniecība lūgusi šo kapu ieskaitīt pilsētas apkopjamo kapu skaitā. Libekas pilsētas valde lūgumu ievērojusi un pārņems J. Vītola kapa apkopšanu.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

JĀNIS KLĪDZĒJS

Viņu sejās nebija dziesmu svētku

S T Ā S T S

(Nobeigums)

No meža krēslas ap viņu cēlās un auga gaisma, un zēniskais prāts vaicāja ziņkāres pilns: no kurienes tagad tā nāk — vai no tās dzīves, kurā pagājušā naktī aizgāja Staņislavs un Augusts, vai no tās, kurā vēl esmu es pats, abi mazie brāļi, māte, tēvs un. . . .tā meitene — tā Aina ar apaļo pieri, kas vēl vakar uz strauta teica:

„Izik, vai tu duls? Nešūpo laipu tik traki, iekritīsim abi divi!"

Jā, tā viņa teica un nolaizīja lūpu.

Viņš skrēja un jaunos sapņos tik ļoti mīlēja visu, kas viņam vēl nebija atņemts, ka būtu gatavs ik brīdi nomirt, to visu aizstāvot.

Vai, varbūt, būs arī jāmirst?

Kā negribētos šodien mirt! Tāda gaisma mežā, tāds pērkons, tādi zibeņi!

Nē, nē — nebūs jāmirst, jo — pagrieziens ir sācies! Pat negaisam nākot, putni dzied pa visu mežu.

7.

Pa ielas logu sāka jau ienākt gaiši zils Amerikas kontinenta rīts, kad Izidors Rubulis, savu stāstījumu beidzis, apklusa un izskatījās bezgala noguris, bet ar jaunu, gandrīz bērnišķīgi laimīgu gaismu sejā. Viņš bija tā kā atmodies, tā kā izkāpis no kādas pazemes, kas tikai viņam pašam bija kaut cik apjaušama.

„Es atvainojos, ka es — tā. Bet tikai tagad es sāku justies tā — kā lai to pasaku? — tā kā cilvēks, kas var atkal elpot. Jāatzīstas, ka visu dziesmu svētku laiku, kad vajadzēja priecāties, jutos tā, it kā man trūktu elpas. Domāju, ka nāks sirds trieka, vai tamlīdzīgi."

Ar viņa klausītājiem bija noticis kaut kas pretējais: likās, ka viņi vairs nevarētu tikpat jautri un bezbēdīgi elpot kā tanī brīdī, kad pie Izidora Rubuļa ap pusnakti bija ieradušies. Visos bija tāda sajūta, ka nezināja īsti, ko varētu vai vajadzētu Izidoram teikt, ne arī to, kā pašiem vajadzētu justies.

Pagātne un dzimtene bija iebrukusi visos un sauca un vaidēja.

Kad viņi sāka atvadīties, Izidors piegāja pie Astrīdes Ziemas:

Atstājiet, lūdzu, man savu telefonu. Man tā kā būtu jūs jāsatiek un jāatvainojas."

„Man pašai būtu tas jādara tāpēc, ka nesapratu — kāpēc jūsu sejā nebija dziesmu svētku."

Viesiem, tikušiem ārā uz ielas, balsis atdzīvojās.

„Bija kā kāpu svētkos. Baigi. Bet arī tā, ka tevi velk tur pabūt. Tas Rubulis ir baigais. Es no šīs nakts netikšu vaļā visu mūžu," teica jauniņā studente Baiba Tarvida.

„Tie vēlākie no dzimtenes pārnācēji turpina dzīvot savos emocionālos konfliktos un kompleksos," sāka skaidrot jaunais Dr. Guntis Luriņš, kas speciālizējās psīchiatrijā. Šis mūsu draugs Izidors šinīs dienās pārdzīvo psīchozu epizodu. Visa tā baismīgā viela, ko viņš savā stāstījumā izgāza, jau gadiem viņu žņaudza un smacēja. Viņš jutās vainīgs, ka maz vai nekā nedara lietās, kurās būtībā viņš nekā nevar darīt. Tagad viņš ir sevi izskalojis. Redzēsit, ka viņš jutīsies daudz labāk. Un būs normāls kā visi citi."

„Tu domā, ka visu var analizēt, visu izskaidrot, un ar to tad pietiek un viss ir kārtībā?" ievaicājās Astrīde Ziema. „Vai ar to mūsu atbildība ir jau beigusies?"

„Nesaku, ka atbildība beigusies. Darbus un veikumus nespēj organizēt emocijas. Pasaule šodien kļūst trakāka no cilvēku un tautu emocionālisma. Vai tev negriež ausīs šie nesakarīgie bļāvieni visapkārt?"

Bet vai tev nesaldē sirdi un sirdsapziņu tie bari gudro, nežēlīgo intelektuāļu, kas saprast saprot, bet kam nav iežēlas ne par ko?" cirtās pretī skolotāja Astrīde Ziema. „Tiem nav ne iežēlas, ne sāpju, ne rūpju — ne par savu tautu, ne pat par saviem tuviniekiem. Vai vairums no mūsu pašu jaunajiem. visādu gradu īpašniekiem, nav tādi gludie, aukstie, gudrie, vienaldzīgie? Vienkārši sakot, viņi ir eksistenciālie profesionāļi, technologi. Viņi pārsprież, analizē. Un tas ir viss. Viņi nedara. Viņi nekam neziedojas. Viņi nemīl nekā īsti. Viņiem nav ideālu."

„Ko tad tu gribētu darīt?" atvaicāja psīchiatrs.

„Ko darīt? Gribētu, lai, par piemēru, tas Ērika un Izidora vēstījums par to nāves rītu tanī meža malā dzīvotu tevī un manī. Lai tie mirušie, kritušie Silāni dzīvotu tavā un manā ikdienas apziņā un pienākumā. Šis un līdzīgie vēstījumi nedrīkstētu palikt tikai kā laika kavēklis."

„Tā Ērika un Izidora arī man ir žēl," iesaucās studente Baiba Tarvida. „Man vēl tagad liekas, ka tie abi, izkāpuši no tā grāvja, basām kājām soļotu mums blakus."

„Vai tev, doktor, ir vai bija tanī visā Izidora stāstījumā kaut kā žēl?" ievaicājās Astrīde Ziema.

Doktors klusēja. Viņam, psīchiatram, negribējās atzīties nekādā emocionālā vājumā. Bet sevī viņš domāja: Tas ir kaut kas, ja tā brālis par brāli var mirt, kā tie Silāni. Viņi abi, nabagi, proletārieši būtībā. Pēc teorijas viņiem būtu vajadzējis kliegt: Lai dzīvo komūnisms! Bet viņi izvēlējās cilvēka brīvību. Nolādētie krievi — tā samīt mūsu tautu!

„Ko tu klusē?" atvaicāja Astrīde.

„Nezinu, ko es varētu pateikt tādu, kas jau nebūtu teikts kaut kur. Mūsu visu posts ir tas, ka esam daudz vairāk norūpējušies par to, vai tas saka tā vai tā. Ja kāds skaļi sarunā tā, ka visiem nogludina pa viņu sāpīgajām jušanām, tas ir jau liels vīrs un patriots. Viņš var nekā nedarīt gadiem. Tikai sapulcē jānokliedzas: sist, sist, sist! Un liels patriots ir gatavs."

Juris Bauska klusēja visu laiku. Viņš domās atkārtoja Izidora jautājumu: kur ir atbilde? Kur — atbilde?

Kad viņi apstājās pie savām mašīnām, studente Baiba Tarvida domāja: Ēriks un Izidors un abi brāļi Silāni visu laiku gāja mums blakus. Vai viņi iekāps mums līdz, vai nē? —

Jānis Kadilis

DRAUDZĪBAS GADI

ATMIŅAS PAR NIKLĀVU STRUNKI

II

Pāris nedēļu vēlāk Niklāvs ar Olgu mūs sagaida Romas stacijā. Gaŗām Najadu fontānam, kas vakarā spoži apgaismots, braucam uz Via in Lučina. Tā ir šaura ieliņa pašā pilsētas centrā un šķērso lielo satiksmes maģistrāli Via del Corso tieši vidū starp abiem galvenajiem laukumiem, Piazza Venezia un Piazza di Spagna. Pa vecmodīgām, platām un diezgan stāvām kāpnēm dodamies piektajā stāvā, kur mums aizrunāta istaba. Turpat, vienu stāvu augstāk, mitinās Strunkes. Viņi skaitās jau it kā mājas cilvēki, jo kopš vairākiem gadiem pavada še dažas nedēļas katru rudeni.

Nākamajās divās nedēļās tad nu iepazīstamies ar Romu, galvenokārt Olgas vadībā. Niklāvs daudz strādā, priekšpusdienās izbraukdams uz Romas priekšpilsētām un tuvāko apkaimi un pārvezdams skices un studijas, kuŗas vēlāk iestrādājamas eļļas gleznās. Reizēm viņš mums piebiedrojas. Drīz vien atskārstam, ka viņam ir savas īpaši iemīļotas vietas, celtnes un pieminekļi.

Jau otrā rītā agri dodamies uz Sv. Pēteŗa baziliku. Priekšā tur tikai nedaudz cilvēku, visi tie slīd klusi kā ēnas, varbūt svētceļnieki. Telpas varenais vēriens un cildenums aizrauj elpu. Mana dzīves un ceļa biedrene Aleksandra vēlāk saka: „Bija tā, it kā es sadalītos, un manis vairs nemaz nebūtu." Nekas te nav jāsaka, jāskaidro. Iespaids ir pārvarīgs. Niklāvs to ir paredzējis, un viņam prieks par mūsu prieku. Īpaši jāpiemin Mikelandželo Pieta, varbūt lielākais mākslas darbs šinī pārbagātajā telpā un mākslu mētropolē vispār. Tā atrodas blāvi apgaismotā nišā, tūlīt pie ieejas labajā pusē. Labāku novietojumu tai nevarētu vēlēties. Žēl, ka Ņujorkas pasaules izstādes rīkotāji bija pārcentušies, parādījuši to pārāk teātrāli.

Siksta kapellā Niklāvs mums norāda, ka nekur pasaulē vienas telpas dekorēšanai nav koncentrēti tik daudzu lielmeistaru darbi kā šinī kapellā: Mikelandželo, Rafaēls, Botičelli, Siņorelli, Perudžino u.c. Izcilāko vietu, protams, ieņem Mikelandželo gleznotie griesti.

Niklāvs mūs pavada arī uz Kolizeju, Romas forumu un Panteonu, kuŗu viņš teic perfektāko klasiskā laikmeta celtni (no 1. gadsimta pr. Kr.) un kur īpaši kavējamies gar Rafaela kapu.

Gājienā uz Kampidoljo (Campidoglio) viņš pieaicinājis arī savu draugu, italiešu mākslinieku Aldo Bondinelli, teicamu Romas vēstures zinātāju, kas savus paskaidrojumus dod franču valodā.

Mūsu kopīgās gaitas noved mūs arī Sv. Jāņa bazilikā ar svētajām kāpnēm, Sv. Pāvila bazilikā ar lielisko kolonnu mežu, mozaīkā gleznoto fasādi, altāri, kas celts virs Sv. Pāvila kapa, un svētajām durvīm, kuŗas atveŗ ik pēc 25 gadiem. Bazilikai pieklaujas klosteris ar četrstūŗainu iekšējo dārzu, kuŗu apjož divrindu kolonnas. Katras kolonnas apdare ir citāda, un katra ir mākslas darbs par sevi. Kaut daudzkārt te bijis, Niklāvs tās apbrīno un apglāsta, it kā redzētu pirmo reizi. Citu dienu apmeklējam Trapistu klosteŗa dārzu ar nelielo, intimi skaisto Trīs fontānu svētnīcu. Pēdējās divas vietas, t.i. Sv. Pāvila baziliku un Trapistu klosteŗa dārzu Niklāvs skaisti aprakstījis savā grāmatā „Svētā birze". Šis gājiens ir iekritis Niklāva dzimšanas dienas priekšvakarā, un šo dienu tad varam atzīmēt ar klosteŗa veikalā iegādāto īpato liķieri, kas nekur citur nav dabūjams un ko savā laikā ir slavējis Antons Austriņš.

Vakaros mēs iegriežamies tratorijās un tautas virtuvēs, kur balti tērpti pavāri turpat viesu acu priekšā gatavo picas kā milzīgas lēpju lapas, lidinot tās pa gaisu pretim cepējiem, kas tās garnē un klāj uz pannas. Vīnu te pasniedz platgalvainās stikla karafēs, uz kuŗām atzīmēti likumīgie mēri. Sevišķi prātā iespiedies viens vakars mazā lokāliņā turpat netālu no mūsu mitekļa, kuŗa saimnieks bija Niklāva draugs. Dabūjams bija tikai vīns, nekas cits. Aizņēmām pagaŗu galdu, jo līdz mums bija daži Niklāva draugi, italieši. Gar citiem galdiem vakarēja vienkārši darba vīri, iedzerdami vīnu un piekozdami karstus kastaņus, kuŗus varēja iegādāties ārpusē. Vīns bija labs, un debates pie mūsu galda drīz vien kļuva diezgan skaļas, grozoties, protams, ap mākslu. Neesmu redzējis uzmanīgākus klausītājus kā tos, kas bija gadījušies pie pārējiem galdiem. Apstājusies bija glāžu cilāšana, nedzirdēja nevienas piezīmes. Varbūt viņi nesaprata visu, kas tika teikts, bet vienu viņi aptvēra: viņu priekšā bija Pittore Nicolā un cilvēki no mākslas pasaules, kam pienācās cieņa.

Pamazām atskārstam, ka ir divas Romas, kuŗas Niklāvs mīl. Tā viena ir varena un skaista, tajā ir antīkie un renesanses brīnumi, to greznojuši Rafaels, Mikelandželo un Leonardo da Vinči. Tā otra ir vienkārša un skaista, tā tērpta darba drānās un sastopama vecpilsētas šaurajās ieliņās un tratorijās. Bet viena īpašība tām kopīga: tās ir īstas savā cieņā un pietātē pret mākslām.

Dažas dienas pavadām ārpus Romas. Viena tāda ir brauciens uz Ostia Antica. Tā bijusi sena, bagāta ostas pilsēta un Romas priekšvārti satiksmei ar ārpasauli, bet cietusi barbaru iebrukumos, galīgi nopostīta saracēņu iebrukumā 9. gadsimtā un pamazām ieputināta smiltīs un apaugusi ar kāpām. Atrakta lielāko tiesu ne visai sen (atrakšanas darbi vēl turpinās). Forums un dažas citas celtnes apbrīnojami labi saglabājušās, tai skaitā senā osterija, kaut nedaudz restaurēta. Sienu iedobumos te redzamas vairākas prāva apjoma vīna krūkas. It kā kādu mistisku rituālu pildot, Niklāvs noliek uz akmens bāra mūsdienu vīna krūku, un mēs iebaudām pa mēram. Liekas, seno iemītnieku gari šinī brīdī mūs apskauž.

Citreiz dodamies uz nelielu kalnu pilsētiņu Marino, kur notiek vīna svētki, ar vīna fontānu bazilikas laukumā un krāšņām senlaicīgām procesijām. Liekas, ka esam nokļuvuši kādā agrākā gadsimtā. Arī šie svētki skaisti aprakstīti Niklāva grāmatā „Svētā birze". Abos šajos izbraukumos patīkams pavadonis mums ir Niklāva jaunības draugs, itāliešu gleznotājs Antonio Marasko.

Un tad pienāk pēdējā izbraukuma diena — uz Tivoli, kuŗu tradicija teic senāku par Romu, kur mituši Romas valdnieki un poēti, kardināļi un pāvesti. Ir divi lietas, kuŗas pēc Niklāva domām mums katrā ziņā jāredz: Villa d'Este, lieliskākā vēlās renesanses pils Eiropā, un tūkstoš strūklaku pils dārzā, sauktas ūdens ērģeles. Pili apskatām no ārpuses, bet dārzā pastaigājamies un klausāmies strūklu čalošanā, kuŗas vienā parka galā izveidotas tā, ka tiešām atgādina milzu ērģeļu stabules.

Izbraukumu pabeidzam ar pastaigu pašā pilsētiņā, un atkal jūtamies it kā citā gadsimtā. Pilsētiņa ar cieši sabūvētām divu un trīs stāvu ēkām, plakaniem jumtiem, terasveidīgi pielipusi pakalnam, šauras, akmeņiem bruģētas, līkumotas ieliņas. Bet vietām paveŗas skatiens uz tālu apkārtni, kur redzami citi baltu ēku puduŗi un arī Adriāna villas atliekas, kuŗas apskatīt vairs nepagūstam.

Pa pilsētiņu staigādami, nonākam pie kāda pavisam vienkārša lokāla ar dažiem galdiņiem ārpusē, kā tas Italijā parasts. To apkalpo viena pati sirma sieviņa. Izrādās, ka te dabūjami tikai makaroni (špageti), bet tā nav veikalu prece, tie ir pašu darināti, kā tas darīts jau kopš paaudzēm. Arī vīns nāk no vietējiem dārziem. Niklāvs priecīgi saka: „Tādā vietā ir jāietur maltīte." Tā lieku reizi pārliecināmies, cik augstu Niklāvs vērtē visu, kas ir īsts, godprātīgs un ar prasmi darināts, lai tas būtu mākslas darbs vai tikai sīka ikdienas lieta.

Beidzot pienāk diena, kad jāsaka: A rivederci Roma! Daži Niklāva draugi nu kļuvuši jau arī mūsu draugi. Uz lidostas autobusu staciju mūs pavada Olga, Niklāvs un Marasko. Atvadīšanās ir ļoti sirsnīga, un mēs aizbraucam ar pārliecību, ka atgriezīsimies agrāk vai vēlāk.

(Nobeigums sekos)

Herta Krauja

SVEŠINIEKS

Es tevi gaidīju ilgi un grūti,
un tad tu ienāci
ar vakara ēnām
manas dzīvošanas lokā.
Svešinieks — no nezināmas pasaules.
Es tevi vadāju
pa sava izmisuma takām,
pa asaru peļķēm,
un rādīju logu,
kur glūnēja indīgā puķe — nāve.
Tad tu paveri lūpas
un no tām izlidoja dūdojoši baloži,
salaidās man uz pleciem un krūtīm
un ieaijāja manu nemieru
glāstošā dzīvības mierā.
Tu iekļāvi man galvu savās rokās
un tās smaržoja
kā jāņzāles manas dzimtenes pļavmalā,
tu noliecies pār manu muti
un atņēmi tai smacējošo vērmeļu rūgtumu
un mokas un sāpes pēkšņi atrisa no manis
un es uzminēju — kas tu esi.

„Vara" Ņujorkā

Ņujorkas DV apvienības rīkotajā Reiņa Birzgaļa jubilejas izrādē Mūzikas akadēmijas telpās Bruklinā bija ieradušies ap 800 skatītāju. M. Zīverta lugas „Vara" izrādē varēja vērot rūdīto aktieŗu profesionālo prasmi, kā arī jauno un visjaunāko tēlotāju sniegumu. Nav viegli trimdas apstākļos sameklēt tik daudz personu, kas spētu veidot daudzos „Varas" tēlus. Reinis Birzgalis ar Bostonas ansambli to ir spējis. Pēc izrādes tēlotāji saņēma daudz ziedu, bet jubilāru sumināja Ņujorkas organizācijas un privātpersonas.

DV organizācijas vārdā sveica V. Hazners, no ALAs kultūras biroja Dr. P. Norvilis, no Latviešu preses biedrības V. Irbe, kā arī Ņujorkas studenšu kopa, O. Uršteins no Vašingtonas, J. Šāberts no Ņujorkas un J. Kadilis no Vašingtonas. Apsveicēji J. Birzgalim pasniedza dāvanas vai aploksnes.

Gandrīz vienīgā teātŗa izrāžu rīkotāja Ņujorkā pēdējā laikā bijusi DV apvienība. Ņujorkiešiem labi pazīstama apvienības kasieŗa O. Baumaņa adrese un tālruņa numurs ieejas karšu pasūtināšanai. Viņš veic lielāko tiesu no karšu izplatīšanas darba, sarīkojuma vakarā palīdzot citiem apvienības valdes locekļiem. Vanadzes palīdz pārdot programmas, bet skautu un gaidu pārstāvji parasti ierāda vietas. Tomēr daļai pastāvīgo teātŗa apmeklētāju ir gandrīz vai rezervētas vietas, jo katru reizi tie cenšas dabūt ierasto sēdvietu zālē vai balkonā.

Šī bija rudens pirmā latviešu teātŗa izrāde Ņujorkā. Nākošās dienas vakara izrādi atkārtoja Priedainē, kas arī iecienīta teātŗu izrāžu vieta netālu no Ņujorkas. It sevišķi vasaras brīvdabas izrādes še iecienītas, kad sarodas daudzi jaunieši un arī pieaugušie ne vien no Ņudžersijas, bet arī no citām vietām. Varbūt tas ir izskaidrojums, kādēļ Bruklinas mūzikas akadēmijas zālē vēl bija nepārdotas vietas Birzgaļa jubilejas izrādē.

—ko

Sekmīga izstāde

Mākslinieces Margaritas Kovaļevskas izstādi Ņujorkas latviešu ev-lut. draudzes Jonkeru dievnama sarīkojumu zālē slēdza 5. novembrī ar gleznotājai un rakstniecei veltītu sarīkojumu, kas pulcināja vairāk nekā 100 mākslas draugu, kuŗi noklausījās prof. A. Annusa referātu par M. Kovaļevsku, kuŗa savos darbos parādījusi dažādas idejas un īpatu uztveri. Viņa nemēģina gleznot eļļā, bet ciena temperu; viņas tematika ir tirgus sievas, ganiņi un čigānietes.

Par Kovaļevsku kā rakstnieci runāja Rita Gāle, bet Guna Ozoliņa lasīja fragmentus no viņas darbiem. Noslēgumā V. Irbe pasniedza ziedus M. Kovaļevskai, prof. A. Annusam un G. Ozoliņai.

Izstādi bija rīkojusi Latviešu preses biedrība, un tā bija Kovaļevskas 30 gadu darbībai veltīta. No 59 pārdodamiem darbiem apmeklētāji nopirka 47, bez tam māksliniece saņēma kādu pusduci pasūtinājumu.

Šī bija viena no īpatākajām un visvairāk apmeklētajām izstādēm Ņujorkā. Dažiem darbiem radās vairāki tīkotāji. Ja māksliniecei būtu bijis divkāršs skaits mazāka izmēra darbu, arī tie būtu pārdoti, jo daudzi pirktgribētāji palika tukšā, nevēloties iegādāties lielāka apmēra gleznas. Izstādi apmeklēja ne vien ņujorkieši, bet bija interesenti un pircēji arī no Virdžīnijas, Delaveras un Saratogas Ņujorkas pavalsts ziemeļos. Izstādi apmeklēja arī ALAs ģenerālsekretārs B. Albats ar dzīvesbiedri, kas tieši šai laikā atradās Ņujorkā.

Izstādi slēdzot, M. Kovaļevska noziedoja ALAs Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres vajadzībām 50 dol. un tikpat daudz arī organizācijai BATUN un latviešu ģimnazijai Minsterē. Izstāde bija atvērta 9 dienas un to apmeklēja vairāk nekā 400 mākslas draugu.

—be

NOTEIKUMI

Latviešu preses biedrības sacensībai žurnālistiem

1) Lai veicinātu rakstu kvalitātes celšanu trimdas presē, LPB rīko žurnālistikas rakstu, īpaši ziņojumu un reportāžu sacensību ar balvām, kuŗas piešķirs lietpratēju žūrija un apstiprinās valde. Publicētie raksti sacensībai iesūtāmi līdz 1968. gada 1. februārim, adresējot V. Irbem, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466 U.S.A.

Žūrijā darbosies redaktors Kārlis Rabācs, redaktors Viktors Irbe un rakstnieks un baltu filologs Teodors Zeltiņš.

2) Rakstus, ja iespējams trīs eksemplāros, žūrijai iesniedz laikrakstu un žurnālu redakcijas vai arī LPB kopas. Apbalvos vienīgi rakstus, kas publicēti 1967. gadā.

3) Labākajiem rakstiem paredzētas šādas balvas: 4 pa 50 dol. katra un 3 pa 25 dol. katra vai kopā 7 balvas par 275 dol., kuŗus dod LPB, piedaloties ar ziedojumiem arī laikrakstu apgādiem. Balvas iespēju robežās piešķiŗ pa atsevišķiem žurnālistikas žanriem, piemēram chronikām un mazākiem ziņojumiem, reportāžām, feļetoniem, apskatiem u.t.t. Žūrijai tiesības balvu sadalījumu grozīt.

4) Sacensība ir globāla un to īsteno visu kontinentu trimdas preses apjomā.

Latviešu preses biedrības valde

Ģirts Jātnieks beidzis Minesotas universitāti ar M. S. gradu elektroinženieŗu zinātnēs, paaugstināts militārajā dienesta pakāpē ASV bruņotajos spēkos par kapteini un novembŗa vidū devies uz Vietnamu.

REDAKCIJAI IESŪTĪTI IZDEVUMI

„Mēs" Nr. 25, raksti jaunatnei, apgāda Ceļinieks izdevums, atb. redaktors Aivars Ruņģis, 60 lpp.

„Kaŗa Invalids" Nr. 12, Latvijas kaŗa invalidu savienības 50 gadiem veltīts paplašināts numurs, LKIA izdevums, galv. redaktors V. Pomelnieks, 184 lpp.

„Ceļa Biedrs" Nr. 9 (119), mēnešraksts kristīgai dzīvei, šāgada novembŗa burtnīca, biedrības Sējējs izdevums, redaktors J. Strautnieks, 16 lpp.

---

romāns

PANDORA

ARTURS VOITKUS

(72. turpinājums)

Bet neaizmirsa. Kādā naktī pie durvīm atskanēja īss, ne visai skaļš klaudzinājums — un desmit minūtēs viss bija pāri. Klaudzinājumam atskanot, Aivars bija uztrūcies gultā sēdus.

— Tās tad nu ir beigas . . . Ātri. Ātrāk nekā domāts . . .

Vairāk viņš nerunāja. Kad Ilga viņam gribēja iedot līdz somu ar lieku pāri zeķu, kabatas lakatiņiem un mazliet veļas, Aivars atraidīja:

— Nav vērts . . . Kāda tam nozīme? Tikpat atņems.

Tad viņš Ilgu vēlreiz apskāva un noskūpstīja. Parasti viņš citu klātienē nemēdza savas jūtas izrādīt. Ilga neatcerējās, kad Aivars to kādreiz būtu skūpstījis, citiem redzot.

— Brauc uz Jelgavu. Brauc pie tēva, — viņš to atgrūda gandrīz ar varu. — Tad es vismaz zināšu, ka neesi viena.

Ilga nebrauca pie tēva, bet nākošajā rītā ar pirmo vilcienu devās uz Rīgu. Dzīvoklī viņu raudādama sagaidīja Babīte. Redzot Ilgu vienu, viņa iegaudojās vēl skaļāk.

— Mana vaina, mana vaina, — Babīte kunkstēja. — Kam man tiem velniem vajadzēja teikt, ka jūs jūrmalā? Bet kā tāda apmātība, kā tāds aklums! Kur Avots? — šie prasa. Un es, zoss, arī tūlīt: Jūrmalā, kur citur? Kā tāda galīgi prātu izkūkojusi! Vai es nevarēju pamānīties, ka jūs uz Cēsīm vai Valmieru, vai kur citur? Kad šie aizgāja, man jau tūlīt likās . . . Visu nakti neesmu aci aizlikusi.

Ilga kodīja lūpas.

— Zoss gan! Telefons deguna priekšā — piezvanīt nevarējāt?!

Babīte, likās, bija gaidījusi mierinājuma, bet tagad sabruka galīgi un gandrīz rāpus ievilkās savā istabā.

Dzīvoklis naktī bija izkratīts, un Ilga tūlīt iedomājās, cik pareizi Aivars novērtējis stāvokli un tālredzīgi rīkojies, vērtības novietodams drošībā.

Ilga devās meklēt iespēju, kā piekļūt pie Aivara. Centrālcietuma kancelejā viņai pateica, ka Aivara tur neesot. Tad Ilga atcerējās lasījusi laikrakstā, ka viņas kādreizējais skolas biedrs Arveds Pļavaskalns iecelts par prokurora biedru. Viņa brauca uz apgabaltiesu.

Arveds, Ilgai tā kabinetā ienākot, piesarka un pielēca kājās.

— Ilga... Jā, nu... Piesēdies . . . — viņš norādīja krēslu, tad atcerējās savu pašreizējo stāvokli un kļuva strupāks un cienīgāks. — Kas uz sirds? Bez vajadzības jau neviens prokurātūrā nenāk.

— Tev taisnība, — Ilga skatījās jaunajam varasvīram tieši acīs. — Pagājušajā naktī apcietināja manu vīru. Aivaru Avotu.

— Tā tā . . . — Arveds kļuva atturīgāks. — Par ko?

— Par ko? Tu jautā man — par ko? Par to, ka viņš bija valdībā! Par to, ka viņš kalpoja savai tautai — par to!

— Par to nevienu neapcietina. Ja viņu apcietināja, tad vajaga būt kādam iemeslam. Jābūt kādai apsūdzībai. Pie mums valda taisnība un kārtība. Bez iemesla gan apcietināja trīsdesmit ceturtajā gadā. Sakarā ar vēsturiskajiem piecpadsmitā maija notikumiem, kā to vienmēr skaisti teica.

— Tie, kas viņu aizveda, nekāda iemesla neuzdeva. Tāpēc es nācu pie tevis. Tev ir iespējams uzzināt, ko viņam pārmet un kur viņš pašreiz atrodas.

Arveds smīnēdams skatījās Ilgā. Viņš bija pilnīgi sevi atguvis.

— Tu tā domā?

— Tas būtu normāli un saprotami. Nevar taču būt, ka cilvēki gluži vienkārši pazūd. Kaut kur jābūt kādam, kas sūdz, kaut kur jābūt apcietināšanas pavēlei.

— Pareizi. Un tu vēlies, lai es to uzzinātu?

— Es tevi lūdzu.

Vismīļāk Ilga būtu iespļāvusi Arvedam sejā, bet pašreiz saņēmās un mēģināja pat uzsmaidīt. Arveda Pļavaskalna rokās bija vara. Pirms nedaudz mēnešiem vara vēl bija Aivara rokās, un tad arī pie viņa nāca cilvēki, kas ārēji smaidīja, bet par kuŗiem bija skaidri zināms, ka to smaids mākslots. Bet viņi saņēmās un smaidīja. Tagad bija jāsaņemas un jāsmaida Aivara Avota sievai.

— Labi, Ilga. Tāpēc, ka esam no vienas skolas, es mēģināšu uzzināt, kur viņš atrodas un par ko viņu apsūdz. Pienāc pēc nedēļas . . . Vai arī — es tev piezvanīšu, kad lai atnāc.

— Pēc nedēļas?

— Ko tu domāji? Ka es tagad pametīšu visu citu un jozīšu apkārt pa policiju un cietumiem, meklēdams, kur palicis Ozoliņš?

— Ļoti asprātīgi. . . . Nē, bet ka tu piezvanīsi uz čeku.

Arveds piemiedza acis.

— Kas tā tāda?

— Kāpēc tu pieķeries vārdiem? Tu labi zini, ko gribu teikt, un tu arī zini iestādi, kuŗa izdod apcietināšanas pavēles.

Arveds ilgi klusēja. Viņš bija izņēmis no kabatas dzirklītes un ar tām tīrīja nagus.

— Labi, — viņš beidzot teica un dzirkles ieslidināja atpakaļ svārku kabatā. — Ej, pagaidi priekšistabā. Es mēģināšu.

Ilga prokurātūras uzgaidāmajā istabā nosēdēja trīs stundas. Cilvēki nāca un gāja. Ierēdnim, kas šo trīs stundu laikā vairākkārt ar papīriem rokā iegāja un iznāca no Pļavaskalna istabas, viņa laiku pa laikam apvaicājās, vai prokurors vēl vienmēr savā kabinetā un, saņēmusi apstiprinātāju atbildi, turpināja gaidīt.

Beidzot durvīs parādījās Arveds pats.

— Pilsone Avota! Lūdzu!

Viņa sekoja Pļavaskalnam un apstājās galda priekšā. Arveds pats nostājās aiz tā.

— Tā, — viņš svarīgi teica, abām rokām atspiedies uz galda malas. — Šo to esmu noskaidrojis.

— Jā? — Ilgas acis pielipa Arveda lūpām.

— Kur viņš pašreiz atrodas, es šai brīdī nevaru pateikt. To uzzināšu vēlāk. Bet es uzzināju kaut ko tādu, kas tevi varētu interesēt, lai gan tam ar Aivara apcietināšanu tieša sakara nav. Viņš būtu saņemts arī bez tā.

— Bet par ko? Par to, ka viņš kārtīgi pildīja savus ierēdņa pienākumus? Viceministrs! Viceministrs nenosaka politiku. Viņš ir tikai ierēdnis. Padotais.

— Nabadziņš! Padotais! Bez varas un ietekmes! — Arveds Pļavaskalns smīnēja. — Gandrīz vai apspiestais. Bet redzi: šis nabaga apspiestais ierēdnis izmantojis savu stāvokli, lai ņemtu kukuļus un iedzīvotos uz darba tautas lēses.

— Par to es nekā nezinu, — Ilga juta pēkšņu vajadzību atbalstīties. — Kukuļus? Kur? No kā?

(Turpinājums sekos)

Baltiešu festivāls notiks jūnijā

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE TORONTO

Sakarā ar Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atcerēm nākošajā gadā, sekojot latviešu ierosinājumam, par kopīgu un plašu baltiešu festivāla rīkošanu Toronto izšķīrusies Baltijas tautu federācija Kanadā, — paplašinātā LNAK valdes sēdē 16. novembrī ziņoja BTFK latviešu delegācijas vadītājs T. Kronbergs. Festivāls paredzēts nākošajā gadā laikā no 7. — 15. jūnijam. To ievadīs ar jaunatnes kongresu, kuru uzņēmās organizēt A. Rolavs. Festivāla ietvaros notiks arī gadskārtējais 14. jūnija aizvesto piemiņas akts, politisku jautājumu seminārs, baltiešu sadarbības apspriedes, mākslas izstāde un citi atsevišķi sarīkojumi. Tāpat organizēs arī luterāņu un katoļu garīdznieku konferences. Festivāla laikā paredzēta arī etnografisku priekšnesumu virkne, eventuāli pie Toronto pilsētas valdes ēkas, bet nobeigumā bankets un balle ar prominentu viesu piedalīšanos. Atsevišķajiem sarīkojumiem izraudzīs techniskās rīcības komitejas, bet, lai visas ieceres teicami izdotos, būs nepieciešami atsaucīgi darbinieki, sabiedrības atbalsts un prāvi naudas līdzekiespējamā atbalsta sniegšanu šī ļi. LNAK valde vienojās par visafestivāla sekmēšanai.

LNAK valdes sēdes ievadījumā ar klusuma brīdi godināja nesen mirušo LNAK padomes locekli Jāni Jasmani.

Valdes pr-dis J. Niedra sniedza vispārēju ziņojumu par savu neseno viesošanos Latvijas valsts sarīkojumā Vinipegā un sarunām ar turienes latviešu organizāciju vadītājiem, par ko ziņosim vēlāk atsevišķā rakstā.

Plašākas pārrunas izraisīja Otavā notikušās pretpadomju demonstrācijas atskaņas. Kā jau ziņots, Kanadas etniskās grupas demonstrēja pie Pad. savienības sūtniecības sakarā ar boļševiku revolūcijas 50. gadadienu. Vispusīgu ziņojumu par to bija atsūtījis LNAK pārstāvis A. Sprudžs, norādot, ka laikrakstos, radio un televīzijas atreferējumos parādījušies tendenciozi pārspīlējumi. J. Grodnis, A. Rāviņš, J. Rolavs un vairāki citi valdes locekļi izteicās, ka latviešu interesēs ir vienīgi miermīlīgas un labi organizētas demonstrācijas, bet ar tādām Kanadas apstākļos nav izdevies gūt redzamus panākumus. Kaut Otavā notikušie starpgadījumi uzskatāmi par bezkontroles izpaudumiem, tie tomēr pievērsa preses un sabiedrības uzmanību, reizē teicami parādot komūnistisko režīmu patiesības gaismā.

Tālāk J. Niedra ziņoja, ka sakarā ar iecerēto Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri un paredzēto līdzekļu vākšanu LNAK palīdzības nozarei šogad būtu jāatsakās no gadskārtējās līdzekļu vākšanas akcijas, kam valdes locekļi piekrita. Palīdzības nozares uzkrātie līdzekļi pašreiz ir ap 1200 dol. Pēc nozares vadītāja K. Priedīša priekšlikuma valde vienojās nosūtīt 5 trūkumcietējiem Eiropā palīdzības sainīšus, katram 75 dol. vērtībā. Kādai Kanadas tautietei nolēma aizdot 100 dol. materiālo grūtību pārvarēšanai.

Toronto nodibinātajai Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres rīcības komitejai LNAK valdei jādod priekšsēdis, bet tā kā visi valdes locekļi blakus tiešajiem pienākumiem jau uzņēmušies atbildīgus uzdevumus kā LNAK, tā arī citās organizācijās, valde uzdeva J. Niedram līdz turpmākam uzņemties šīs rīcības komitejas priekšsēža pienākumus un jau tuvākajā laikā sasaukt tās pirmo sēdi.

J. Grodnis ziņoja, ka viņš kā LNAK pārstāvis piedalījies DV Bramptonas nodaļas gadasvētkos, bet K. Tannis savukārt varoņu godināšanā Saulainē, noliekot ziedus pie Kritušo karavīru pieminekļa.

Par LNAK padomes vēlēšanu komisijas darbu ziņoja J. Grodnis, norādot, ka šogad no vairākām draudzēm un organizācijām jau saņemti vēlēšanu materiālu papildpieprasījumi. Līdz šim tie izsūtīti jau 9400 eksemplāros. Sagaidāms, ka šogad LNAK padomes vēlēšanās piedalīšanās būs ļoti aktīva, jo vairākas organizācijas izsūtījušas arī īpašus aicinājumus vēlēšanas atbalstīt un balsot par saviem kandidātiem, kas ir apsveicami.

Valdes sēdē bez priekšsēža J. Niedras piedalījās viņa vietnieki T. Kronbergs un A. Rāviņš, sekretārs J. Skrastiņš, kasieris K. Tannis, izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, vēlēšanu komisijas priekšsēdis J. Grodnis, palīdzības nozares vadītājs K. Priedītis un revīzijas komisijas priekšsēdis J. Rolavs. R. N.

VAROŅU DAUDZINĀJUMS

Vēsais un lietainais laiks 12. novembrī nespēja atbaidīt dalībniekus varoņu piemiņas svētbrīdī Saulainē. Šķita pat, ka apmeklētāju pulks bija kuplāks nekā iepriekšējā gadā — pāri simtam.

Varoņu daudzinājumu ievadīja K. Tannis, noliekot ziedus LNAK un tās valdes priekšsēža J. Niedras vārdā, ar īpašu ziedu velti godinot arī no plkv. Kalpaka bataljona. Ziedus pie Kritušo karavīru pieminekļa nolika arī B. Lorberga un E. Fogels (LNJAK), E. Sproģis (Toronto korporāciju kopa), V. Siliņa ar trim gaidām (Kanadas latviešu gaidu jenda), M. Gābers (Kanadas latviešu skautu jenda), V. Sudrockis (LKIA), J. Gailītis (Kanadas DV valde), V. Dreifelds (Latviešu virsnieku apvienība), A. Lucs (Sv. Jāņa draudze), R. Puriņš (DV Toronto nod.), V. Lucs (jaunatnes pulciņš Staburags) un V. Tikiņš (Kritušo karavīru pieminekļa padome).

Svētbrīdi citos pienākumos aizkavēto mācītāju vietā vadīja M. Lorbergs, bet piemiņas runu teica Toronto korporāciju kopas seniors E. Sproģis, kodolīgi iezīmējot 11. novembra nozīmi pagātnē un tagadnē. Pēc viņa aicinājuma dzīvā atmiņā paturēt varoņu upurus, svētbrīža dalībnieki vienojās Latvijas himnā.

Pēc svētbrīža lielais vairums dalībnieku pulcējās Saulaines telpās pie kafijas vai tējas tases (kas tiešām derēja vējā un lietū izvēsinātajiem viesiem) un Pieminekļa padomes locekļu dāmu ceptajām maizītēm, lai tad, mazliet atsiluši, vērotu A. Aldermaņa krāsu diapozitīvu kopojumu par Kritušo karavīru pieminekļa tapšanu. Fototechniski un mākslinieciski augstvērtīgais klāsts izraisīja atsaucīgu interesi un arī jautājumus, tā spilgti atgādinot sākotnējās grūtības, kādas bija šai pirmajai latviešu karavīru piemiņas vietai brīvajā pasaulē veidojoties. Šis diapozitīvu klāsts būtu vērtīgs kuplinājums ikvienam latviešu dzīves dokumentācijas kopojumam.

—mo—

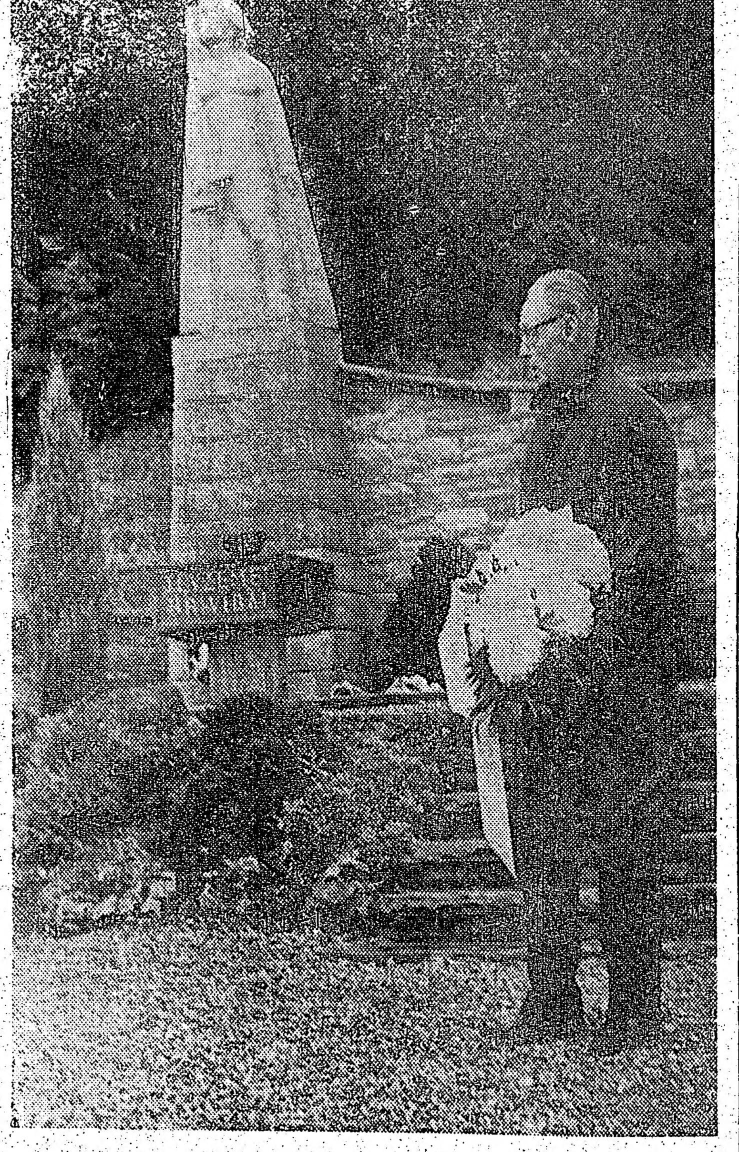

Varoņu piemiņas brīdī pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē 12. novembrī atceres runu teica un ziedus nolika Toronto latviešu studentu korporāciju kopas seniors E. Sproģis. Foto: A. Aldermanis

Sveicam

KĀRLI KIRŠU

75 gadu dzimšanas dienā!

DV Toronto saime

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolā 11. novembra aktā viesojās Lāčplēša kara ordeņa kavalieris Ernests Kuršinskis, kas uzņēmumā 4. klases audzēkņiem Silvijai Auziņai (pa kreisi) un Astrai Namai sniedz paskaidrojumus, rādot, kāds izskatās Lāčplēša kara ordenis un citas Latvijas goda zīmes. Foto: J. Ligers

Mūsu darbs — piemineklis varoņiem

Tuvu pie 100 apmeklētāju 11. novembrī bija ieradušies Victoria Hall telpās, lai atzīmētu DV Montrealas nodaļas 17 gadu darbības atceri. Gadasvētku sarīkojumu ar uzrunu ievadīja nodaļas valdes pr-dis J. Gributs, reizē godinot arī Montreālā dzīvojošos Lāčplēša kara ordeņa kavalierus R. Veckalniņu, R. Gobu un V. Grīnu, kuriem vanadze E. Vītiņa pasniedza ziedus. „Godinot un pieminot mūsu varoņus, mēs smeļamies spēkus nākotnes darbam," uzrunā norādīja J. Gributs, aicinot visus kritušos brīvības cīnītājus godināt ar klusuma brīdi.

Vēl dzīvos un visus mirušos Latvijas brīvības cīnītājus savā runā cildināja arī Kanadas DV zemes valdes pr-dis E. Krūka. Lielākais piemineklis, kuru kritušajiem varoņiem varam celt, ir apliecināt pašaizliedzīgu gribu strādāt un cīnīties par Latvijas brīvību, kas īpaši uzsvērts arī DV solījumā. Pieskaņoties organizācijas darbam, E. Krūka atzinīgi novērtēja DV Montrealas nodaļas līdzšinējo rosību un aicināja arī turpmāk tikpat aktīvi atbalstīt kopīgo darbu. Arī trimdā latviešu karavīrs nekad nav piederējis tai šķirai, kas saka: „Kur man labi klājas, tur mana dzimtene." Tādēļ mums vienmēr jāapzinās, ka vispirms esam latvieši, un arī tā ir zināma varoņba.

Par nopelniem organizācijas darbā DVKV atzinības rakstus pasniedza nodaļas aktīvajām vanadzēm — sekretārei Ainai Burtonai, kasierei Valijai Mālderei un Lūcijai Zeltiņai. DV sporta medaļu sudrabā pasniedza nodaļas meistaram šaušanā A. Skujiņam, kas Kanadas DV meistarsacīkstēs ierindojās otrā vietā.

Svinīgās daļas nobeigumā A. Brāzma deklamēja P. Aigara „Karavīriem."

Rakstveida apsveikumus bija sūtījusi Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, DV Londonas, Sadberijas, Toronto, Hamiltonas, Sv. Katrīnu, Otavas, Sūsenmarijas, Kičeneras un Manitobas nodaļas, Montrealas Sv. Pāvila draudzes prāv. V. Šēfers un Trīsvienības draudzes māc. A. Voitkus. No laikraksta „Latvija Amerikā" redakcijas un atbildīgā redaktora A. Vinčela sveicienus teica R. Norītis.

Programmas daļā Tonija Krūka nolasīja fragmentu no sava topošā jaunatnes romāna „Rīgas Ieviņa", bet Kriss Ķepals ventiņu mēlē feļetonu par mērkaķiem un mārtiņzosi. Atsaucīgie montreālieši programmas izpildītājiem savu atzinību izteica ar aplausiem un ziedu veltēm.

Sarīkojumu un programmas daļu atjautīgi vadīja E. Reveliņš. Saviesīgā daļa turpinājās Mārtiņu noskaņā. Rosīgās nodaļas vanadzes F. Gailes vadībā bija gādājušas par maizītēm, cepumiem un Mārtiņvakaram piemērotām delikatesēm.

Gadasvētku sarīkojumā notika arī rūpīgi gatavotās mantu loterijas izloze, kurā no astoņiem vērtīgiem laimestiem televīzijas aparātu ieguva E. Skujiņš, radioaparātu O. Strazdiņš, brāļu Gemstu mākslas galerijas dāvināto gleznu — A. Kronvalda u.c. Atsaucīgajiem mantu ziedotājiem, loterijas atbalstītājiem un čaklajiem darbiniekiem pateicās nodaļas valdes pr-dis J. Gributs. Labi izdevies sarīkojums un loterija nodaļai dos teicamu atlikumu palīdzības darbam un citu mērķu sekmēšanai. R. N.

ROSĪGA NEDĒĻAS NOGALE VINIPEGĀ

Kaut laiks nebija patīkams un vedināja palikt mājās, Mārtiņvakaru Vinipegā tautieši svinēja jo plaši, tā ka zosu „tautai" 10. novembris vēsturē ieies kā izteikta „melnā diena".

Dienu vēlāk vietējās karavīru un veterānu vienības, atzīmējot varoņu piemiņas dienu, bija rīkojušas parādi un nolika vainagus pie pirmā un otrā pasaules karā kritušo Kanadas karavīru pieminekļa. Vietējā DV nodaļa tai pašā dienā bija rīkojusi Lāčplēšu atceres vakaru, kurā pēc DV dziesmas nodziedāšanas klātesošie ar klusuma brīdi godināja varoņus, kas atdevuši dzīvību par Latviju. Dr. J. Zariņš piemiņas runā uzsvēra, ka dažādajiem svētkiem un atceres aktiem nozīme ir tikai tad, ja organizācijām, kas tos rīko, ir pilnīgs un vismaz daļējs sabiedrības atbalsts. Runātājs visus aicināja materiāli un morāli nākošajā gadā piedalīties Latvijas dibināšanas 50 gadu atcerē. Ilga Richtere uz klavierēm atskaņoja variācijas par latviešu tautas dziesmām, bet DV Manitobas nodaļas pr-dis K. Līcēns pasniedza Kanadas DV valdes atzinības rakstus V. Jandavam un E. Minkevicai. Sarīkojumā bija ieradies arī LNAK valdes pr-dis J. Niedra no Toronto, kas uzrunā cildināja DV rosību un vēlēja, lai viss, ko organizācijas vadība mūsu kopīgo mērķu sasniegšanai plānojusi, arī vainagotos panākumiem. Viesis izmantoja izdevību, lai apspriestos ar DV Manitobas nodaļas vadību un biedriem. Sarīkojums beidzās ar grozīņu vakaru, kas dziesmās un dejās ieilga pāri pusnaktij.

Latvijas valsts dibināšanas 49. gadskārtu Vinipegas latvieši atzīmēja 12. novembrī poļu Sokol zālē, kas bija dekorēta ar Latvijas karogiem un daudziem latviskiem svečturiem. Svinīgo aktu atklāja Vinipegas latviešu biedrības pr-ks M. Stauvers, ar klusuma brīdi kritušos varoņus pieminēt aicināja DV Manitobas nodaļas pr-dis K. Līcēns, bet akta garīgo daļu vadīja Sv. Krusta draudzes mācītājs L. Grendze. Svētku runu teica LNAK valdes pr-dis J. Niedra, norādot, ka, reālītīvi vērtējot, latviešu tauta vēstures ritējumā, iespējams, pieredzējusi vēl grūtākus laikus nekā pašreiz, bet vienmēr tikusi visām grūtībām pāri ar savas valodas, kultūras un latviskās stājas saglabāšanu. Runātājs uzsvēra, ka katrs latvietis svešumā ir niecīga, bet tomēr vērtīga tautas daļa, arī tas, kas pats piemirsis latviešu valodu. Katrs latvietis, kas tagad dzīvo brīvajā pasaulē, būs atbalsts tad, kad atkal būs jāst[illegible] brīvību atguvušās Latvijas [illegible] amati. Tāda trūka mūsu jaunās valsts diplomātiem, kad tie meklēja atzīšanu jaundibinātajai Latvijai. Pēc J. Niedras runas Daces Stauveres koklējuma pavadījumā Zigrīda Kļaviņa deklamēja patriotiskus dzejoļus. Par svētku azaidu bija rūpējušās DV Manitobas nodaļas vanadzes savas priekšnieces Ainas Jandavas vadībā. J. Z.

HAMILTONA

◉ Latviešu biedrības dāmu komiteja 11. novembrī bija rīkojusi Mārtiņvakaru, ar telpu griestu dekorējumiem palīdzot arī vietējām gaidām. Pēc dāmu komitejas priekšnieces ievadvārdiem vakara viesus pacienāja ar Mārtiņu gardumiem — ceptu tītaru ar kartupeļiem un āboliem, rausiem u.c. Netrūka arī pašdarināta medus alus, tāpat tā daiļo nesējiņu. Priekšnesumu daļā humoristiskas deklamācijas sniedza Jānis Vilks, ar klaviermūziku iepriecināja Jānis Zemītis, bet N. Ozoliņš izrādīja filmu par Hamiltonas latviešu dzīvi pēdējos 3 gados. Galveno laimestu loterijā — latvisku soliņu — ieguva G. Upīte.

◉ Hamiltonas latviešu jaunatnes pulciņa Rota meiteņu kvintets 8. novembrī RCA Victor studijā Toronto iedziedāja savu pirmo un, cerams, ne pēdējo skaņu plati. Tā pasūtināma pie V. Ozola (c/o Hamilton Latvian Youth Organization, 116 Markland St., Hamilton, Ont., Canada). Plates cena 5,50 dol., pieskaitot vēl 50 centu pasta izdevumiem. BŠK

Mums ir tiesības . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

padomes vēlēšanām, aicinot tajās piedalīties iespējami kuplā skaitā. Pie ieejas zālē vēlēšanu urnā šai vakarā jau nodeva ap 150 balsošanas zīmju.

Latviešu sabiedrību valstssvētkos sveica Lietuvas ģenerālkonsuls J. Žmuidzinas, Igaunijas ģenerālkonsula pārst. H.Parkma,Kanadas ministru prezidenta un savā vārdā parlamenta loceklis Dr. S. Haidašs, bet Toronto pilsētas kontroliere M. Kampbella aicināja Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri izvērst par ievērojamu un lielu notikumu Toronto.

Īsi pirms koncerta daļas sarīkojumā ieradās arī Toronto pilsētas galva V. Denisons ar dzīvesbiedri, kas savus sveicienus papildināja ar bagātīgiem statistiskiem datiem par Toronto pilsētas uzplaukumu.

Kanadas un Latvijas himnas izskanēja kā stipras gribas un vienotības apliecinājums mūsu nākotnes darbam Latvijas tiesību un brīvības atjaunošanai.

Koncerta daļā latviešu tautas dziesmas dziedāja Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota meiteņu sekstets, bet baritons P. Geistauts brīvmākslinieces V. Leinvēberes—Langenfeldes klavierpavadījumā dziedāja trīs V. Baštika komponētās patriotiskās dziesmas — „Pār manas dzimtenes tīreļiem", „Tur" un „Pulkveža atgriešanās". Aktieris un režisors V. Pukats deklamēja Fr. Bārdas „Tautas dvēsele" un L. Breikša „Brīvības pieminekļa balāde".

R. N.

TORONTO ZIŅAS

◉ Visi balss tiesīgie latvieši, kas savu balsi LNAK padomes vēlēšanās nav nodevuši Latvijas valstssvētku aktā Ītona auditorijā, līdz 28. novembrim var savu vēlēšanu zīmi iesūtīt pa pastu (Mr. J. Rolavs, 491 College St., Toronto 4) vai nodot personīgi vēlēšanu komisijas birojā — LNAK telpās Latviešu namā. Birojs balsotājiem atvērts katru darbdienu no plkst. 8 — 10 vakarā, svētdienās no plkst. 3 — 5 pēcpusdienā, bet sestdien, 25. novembrī, no plkst. 3 — 6 vakarā. Minētajos vēlēšanu komisijas dežūru laikos balsotājiem iespējams saņemt vēlēšanu materiālus, ja kaut kādu iemeslu dēļ tie vēl nebūtu piesūtīti. Lieki piebilst, ka katram vēlētājam ir tikai viena balss, kaut arī tam dažādas organizācijas vai draudzes būtu piesūtījušas vairākus nobalsošanas sarakstus.

◉ Zobārste Gaida Roce no līdzšinējām telpām Bloor ielā pārcēlusies uz jaunām — 117 Durie St., Toronto 3. Tālrunis paliek līdzšinējais 763-5431.

◉ Mākslinieka Agra Anšmita gleznu izstādē, kuru atklāja 11. novembrī Latviešu namā, no 58 izstādītājiem darbiem pārdoti 23. Izstādi slēdza 19. novembrī. To apmeklēja ievērojams skaits latviešu un vietējās kanadiešu sabiedrības mākslas cienītāju.

◉ DV Toronto nodaļas vanadžu kopas pirmā vakarēšana jaunajā namā (125 Broadview Ave) notiks 28. novembrī plkst. 7.30 vakarā un tā būs veltīta mirušo piemiņai.

◉ Ap 30 teātrinieku 16. novembrī bija ieradušies DV teātra Kanadā rīkotajā referāta vakarā Latviešu namā. E. Znotiņa—Kalniņa referēja par aktieru izteiksmes veidiem un līdzekļiem. Referente klausītājus iepazīstināja arī ar savu pieredzi Latvijas teātru skolā. Referātu ar vairākiem praktiskiem demonstrējumiem papildināja aktieri Maija Gaiķe un Ziedonis Upīte. Pēc referāta bija debates un pārrunas pie kafijas galda. Sarīkojumu vadīja Inta Purva. Nākošais referāta vakars paredzēts 25. janvārī, kad H. Miķelsons referēs par tematu „Kā iekārtot skatuvi un iestudēt lugas".

◉ Latviešu baptistu draudzes reliģiski - ētisko pārdomu cikla ietvaros 30. novembrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā māc. R. Ekšteins runās par tematu „Expo 67 jeb cilvēks un viņa pasaule".

◉ Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valde 16. novembrī sumināja rakstnieku un kopas vicepriekšsēdi Arnoldu Rasu sakarā ar aizmirstajiem viņa 60 dzīves gadiem, kas piepildījās jau aprīlī, veltēs pasniedzot grāmatu un kliņģeri. Sēdes gaitā pr-ce B. Senkēvičas vadībā valde pārrunāja priekšdarbus un programmu Preses ballei un rakstnieku cēlienam, kas notiks 20. un 21. janvārī Toronto, kā arī vienojās rīkot dzejnieces Aspazijas 100 gadu dzimšanas dienas atceri 31. martā.

◉ DV Toronto nodaļas valdes sēdē 14. novembrī aprūpes daļas vadītāja palīgs A. Čivželis ziņoja, ka pirms divām nedēļām tautiešiem izsūtīti 1460 komplekti Ziemsvētku kartīšu. Līdz sēdes dienai samaksā par kartītēm un ziedojumos saņemti 1107 dol. Akcijas nobeigums paredzēts 17. decembrī. *Līdz šim datumam* lūgti norēķināties visi, kuri kartītes saņēmuši.

◉ LNAK padomes vēlēšanās šogad sagaidāma aktīvāka piedalīšanās nekā iepriekšējās reizēs. 20. novembra vakarā vēlēšanu komisija bija saņēmusi jau 307 balsošanas sarakstus. Pa pastu nodoto balsu lielākais vairums Toronto sagaidāms tikai šīs nedēļas beigās un nākošās nedēļas sākumā. Vēlēšanu pēdējā diena ir 28. novembris, un iespējams, ka līdz tam balsotāju skaits pārsniegs 2000.

◉ Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Pēteri Alfredu Spricenieku, Alfreda un Astridas dēlu.

◉ Dainas koŗa gada sapulcē 12. novembrī no 60 koristiem piedalījās 48. Koŗa valdē ievēlēja visus līdzšinējos — priekšsēdi A. Purvu, viņa vietnieci M. Rubeni, kasieri E. Skujevski, sekretāri R. Bērziņu un mantzini E. Zūli. Revīzijas komisijā aizejošā K. Veitmaņa vietā ievēlēja A. Vjaksi un līdzšinējos A. Vītolu un M. Vosvenieci.

KOMŪNISTU SVĒTKU ATBALSS

Tāpat kā Maskavā, arī Vinipegā vietējie komūnisti centās veselu nedēļu svētīt boļševiku oktobŗa revolūcijas 50. gadadienu... „Darba templī" notika sarkano dižvīru sanāksme, kurā partijas sekretārs aicināja uz pasaules revolūciju un zvērēja uzticību Maskavai. Vietējā komūnistu partija, kas sevi dēvē par „Kominforma centru", Playhouse teātrī bija sarīkojusi īpašu sanāksmi, kurā runāja kāds nēģeris, sevi apzīmējot par modernu komūnistu, un aicināja indiāņus un frančus uz sacelšanos, tāpat kā to dara nēģeri ASV. Tomēr ļaudis Vinipegā sāk saprast, ko nozīmē komūnisms, un tā no zāles 2000 sēdvietām bija aizņemtas tikai 300.

Vietējie pacifistu centra pārstāvji publikas pievilkšanai dalīja bez maksas maizītes un alu visiem, kas ieradās klausīties referātu „Padomju sasniegumi". Kāds jokdaris to bija paziņojis pilsētas „bamiem", kas tūlīt ieradās „pilnā sastāvā" un metās virsū alum un maizītēm, bet atkal pazuda viens pēc otra, tikko sanāksmē sāka runāt varasvīri. Kāds žurnālists, vienu no viņiem notvēris, jautāja, kādēļ nepaliek uz pašu sanāksmi. Atbilde bija īsa: „Mani interesē tikai pilns vēders, bet ne politika!"

Ukraiņu un dienvidslavu skolās notika pretkomūnistiski sarīkojumi un priekšlasījumi. Boļševiku revolūcijas dienā Ukraiņu apvienība Vinipegā kopā ar ukraiņu pareizticīgo un katoļu draudzēm rīkoja demonstrāciju pie Kritušo karavīru pieminekļa, ierodoties ar nacionālajiem un konfesiju karogiem. Demonstrācija bija pulcinājusi vairāk nekā 400 cilvēku, dziedāja pareizticīgo koris. Piedalījās arī latvieši, lietuvieši un igauņi. Vinipegas latviešu biedrības karogu nesa bijušais DV nodaļas priekšnieks Jūlijs Staudžs. Demonstrācija būtu bijusi daudz iespaidīgāka, ja būtu padomāts par labāku apgaismošanu un skaļruņiem.

DV nodaļas biedri iepriekšējās dienās publikai bija izdalījuši skrejlapas par Baltijas valstu aneksiju un komūnistu „sasniegumiem" cilvēku slepkavošanā.

J. Z.

...r tiesības . . .

...tiskiem datiem par Toronto pilsētas uzplaukumu.

Kanadas un Latvijas himnas izskanēja kā stipras gribas un vienotības apliecinājums mūsu nākotnes darbam Latvijas tiesību un brīvības atjaunošanai.

Koncerta daļā latviešu tautas dziesmas dziedāja Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota meiteņu sekstets, bet baritons P. Geistauts brīvmākslinieces V. Leinvēberes—Langenfeldes klavierpavadījumā dziedāja trīs V. Baštika komponētās patriotiskās dziesmas — „Pār manas dzimtenes tīrelīem", „Tur" un „Pulkveža atgriešanās". Aktieris un režisors V. Pukats deklamēja Fr. Bārdas „Tautas dvēsele" un L. Breikša „Brīvības pieminekļa balāde".

R. N.

...TO ZIŅAS

...matu „Kā iekārtot skatuvi un iestudēt lugas".

● Latviešu baptistu draudzes reliģiski - ētisko pārdomu cikla ietvaros 30. novembrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā māc. R. Ekšteins runās par tematu „Expo 67 jeb cilvēks un viņa pasaule".

● Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valde 16. novembrī sumināja rakstnieku un kopas vicepriekšsēdi Arnoldu Rasu sakarā ar aizmirstajiem viņa 60 dzīves gadiem, kas piepildījās jau aprīlī, veltēs pasniedzot grāmatu un klingeri. Sēdes gaitā pr-ce B. Senkēvičas vadībā valde pārrunāja priekšdarbus un programmu Preses ballei un rakstnieku cēlienam, kas notiks 20. un 21. janvārī Toronto, kā arī vienojās rīkot dzejnieces Aspazijas 100 gadu dzimšanas dienas atceri 31. martā.

● DV Toronto nodaļas valdes sēdē 14. novembrī aprūpes daļas vadītāja kapt. A. Čivželis ziņoja, ka pirms divām nedēļām tautiešiem izsūtīti 1460 komplekti Ziemsvētku kartīšu. Līdz sēdes dienai samaksā par kartītēm un ziedojumos saņemti 1107 dol. Akcijas nobeigums paredzēts 17. decembrī. Līdz šim datumam lūgti norēķināties visi, kuri kartītes saņēmuši.

● LNAK padomes vēlēšanās šogad sagaidāma aktīvāka piedalīšanās nekā iepriekšējās reizēs. 20. novembra vakarā vēlēšanu komisija bija saņēmusi jau 307 balsošanas sarakstus. Pa pastu nodoto balsu lielākais vairums Toronto sagaidāms tikai šīs nedēļas beigās un nākošās nedēļas sākumā. Vēlēšanu pēdējā diena ir 28. novembris, un iespējams, ka līdz tam balsošanu skaits pārsniegs 2000.

● Sv. Andreja draudzē māc. A. Cops kristījis Pēteri Alfredu Spricenieku, Alfreda un Astrīdas dēlu.

● Dainas koŗa gada sapulcē 12. novembrī no 60 koristiem piedalījās 48. Koŗa valdē ievēlēja viņus līdzšinējos — priekšsēdi A. Purvu, viņa vietnieci M. Rubeni, kasieri E. Skujevski, sekretāri R. Bērziņu un mantzini E. Zūll. Revīzijas komisijā aizejošā K. Veitmaņa vietā ievēlēja A. Vjaksi un līdzšinējos A. Vītolu un M. Vosvenieci.

...SVĒTKU ATBALSS

...Kāds žurnālists, vienu no viņiem notvēris, jautāja, kādēļ nepaliek uz pašu sanāksmi. Atbilde bija īsa: „Mani interesē tikai pīrāgu vēders, bet ne politika!"

Ukraiņu un dienvidslavu skolās notika pretkomūnistiski sarīkojumi un priekšlasījumi. Boļševiku revolūcijas dienā Ukraiņu apvienība Vinipegā kopā ar ukraiņu pareizticīgo un katoļu draudzēm rīkoja piemiņas dievkalpojumu pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa, ierodoties ar nacionālajiem un konfesiju karogiem. Demonstrācijā bija pulcinājušies vairāk nekā 400 cilvēku, dziedāja pareizticīgo koris. Piedalījās arī latvieši, lietuvieši un igauņi. Vinipegas latviešu biedrības karogu nesa bijušais DV nodaļas priekšnieks Jūlijs Staudžs. Demonstrācija būtu bijusi daudz iespaidīgāka, ja būtu padomāts par labāku apgaismošanu un skaļruņiem.

DV nodaļas biedri iepriekšējās dienās publikai bija izdalījuši skrejlapas par Baltijas valstu aneksiju un komūnistu „sasniegumiem" cilvēku slepkavošanā.

J. Z.

MĒS IEPAZĪSTINĀM:

Mūsu AN akreditētā līdzstrādniece

Mūsu laikrakstam kopš šāgada 5. jūlija ir īpaša korespondente Apvienotajās nācijās Ņujorkā, kuŗas raksti jau vairākkārt parādījušies mūsu slejās. Tādēļ ir laiks mūsu lasītājus ar viņu tuvāk iepazīstināt.

25 gadus vecā Inta Paegle, dzimusi Balode, beigusi Hantera koledžas ekonomijas fakultāti ar cum laude, apmeklējot lekcijas tikai vakaros. Pirms tam viņa beidza franču liceju Ņujorkā. Inta Paegle 8 gadus nostrādājusi Apvienoto nāciju ģenerālsekretāriātā techniskās palīdzības un finanču nodaļās. Šo darbu viņa atstāja šāgada jūnijā, lai pievērstos žurnālistikai un strādātu par korespondenti

1966. gada aprīlī viņa apprecējās ar Dr. Dzintaru Paegli un kāzu ceļojumā „aizkuģoja" uz Tobago. Intai Paeglei jau koledžā patika rakstīt, un tā viņa šai vasarā mūsu laikrakstā kopā ar vīru aprakstīja ceļojumu pa Jamaiku un tās ārlietu ministru apmeklējumu. Savu interesi par politiku viņa izskaidro šādi: „Gandrīz katrs Apvienoto nāciju pasākums lielākā vai mazākā mērā saistīts ar politiku."

Inta Paegle

Formālā prasība, lai iegūtu Apvienoto nāciju preses karti, ir, ka jāpārstāv laikraksts vai laikraksti, kuŗu lasītāju skaits sasniedz vismaz 100.000. Tādēļ Intas Paegles rakstus izmanto arī citi latviešu un baltiešu laikraksti, arī BATUN birojs pavairo viņas rakstīto.

Uz jautājumu, kādēļ izvēlējusies sākt avīžnieces gaitas tieši Apvienotajās nācijās, Inta Paegle paskaidro: „Šai laikā Apvienotajās nācijās notiek daudz, kas vai nu tieši attiecas uz Baltijas tautu brīvības centieniem, vai arī kam varētu nākotnē būt kāda nozīme. Lielās amerikāņu avīzes notikumus Apvienotajās nācijās neapraksta no šī viedokļa."

Apvienotajās nācijās katru dienu notiek rēgulāras preses konferences, tāpat biežas speciālās konferences. Katru dienu Apvienoto nāciju informācijas birojs (OPI) izdod informācijas materiālus, kuŗu apmēri nereti ir vairāku collu biezumā. Apvienoto nāciju ģenerālasamblejas debates un atsevišķo komiteju debates bieži vien notiek vairākās auditorijās tai pašā laikā. Vienam cilvēkam darba pārpalikām.

Rd.

Parastā ASV deklarācija

ASV PĀRSTĀVE APSTRĪD DIRŽINSKAITES—PIĻUŠENKO TIESĪBAS SAUKTIES PĀR LIETUVAS PĀRSTĀVI

BATUN valdes pr-dis N. Trepša 7. novembrī saņēmis vēstuli no ASV sūtniecības Apvienotajās nācijās, kuŗā cita vidū teikts: „Sūtnis A. Goldbergs lūdzis mani atbildēt uz jūsu 29. oktobŗa vēstuli sakarā ar Pad. savienības delegātes L. Diržinskaites—Piļušenko izteicieniem 4. oktobrī Apvienoto nāciju 3. komitejas sēdē, ka viņa pārstāvot Lietuvu. Mūsu pārstāve Patricija Herrisa, nākošajā reizē piedaloties 3. komitejas sēdē, šo izteicienu apstrīdēja, norādot, ka Diržinskaite—Piļušenko runā tikai kā Pad. savienības pārstāve. Jūsu interesi par šo jautājumu pie mums augstu vērtē. Varu jums apliecināt, ka mēs turpinām līdzšinējo politiku, neatzīstot Latvijas, Lietuvas un Igaunijas varmācīgo iekļaušanu Pad. savienībā ne Apvienotajās nācijās, ne citur." Vēstuli parakstījusi Pennija L. Pīta, sabiedrisko lietu kārtotāja.

Arī vairākas citas sūtniecības piesūtījušas atbildi uz BATUN vēstuli. Pirmā to vidū atkal bija Anglija, kā tas pēdējā laikā jau parasts. Šoreiz vēstule ieturēta ļoti augstā, bet laipnā stilā, beidzoties ar vārdiem: „Palieku jūsu padevīgais kalps, sēr". To parakstījis J. G. Tailors, pirmais sūtniecības „pirmo sekretāru" sarakstā.

D. V.

Ģenerāļa Goppera fonda šāgada markas (zīmējis Ilmārs Paupe Ņudžersijā, ASV) veltītas Latvijas neatkarības 50 gadu atcerei un mudina nenorimt centienos, lai latviešu zemē reiz atkal brīvi varētu plīvot Latvijas karogs. Marku krāsas—sarkans, zils, balts. Marka ar gadu skaitļiem piemērota pasta sūtījumiem visu 1968. gadu.

E. Raisters pēdējā gaitā

Ap 250 Ņujorkas latviešu 18. novembra priekšpusdienā bija pulcējušies Kuka bēŗu namā, lai izvadītu pēdējā gaitā 15. novembrī pēkšņi mirušo dzejnieku, redaktoru un Latviešu preses biedrības priekšnieku Ēriku Raisteru. Pie šķirsta stāvot rakstnieku un žurnālistu goda sardzei, svētbrīdi vadīja māc. R. Zariņš, pēc tam aktieris J. Sāberts no aizgājēja atvadījās ar vienu paša Ē. Raistera un Elzas Ķezberes īpaši šim sēru brīdim sacerētu dzejoli. Dzejniece Rita Gāle ievadīja 14 atvadvārdu teicēju virkni, runājot Latviešu preses biedrības vārdā, Dr. P. Norvilis atvadījās ALAs kultūras biroja un J. Lācis ASV Daugavas Vanagu saimes vārdā. V. Irbe teica ardievas redaktora A. Vinčela uzdevumā, noliekot laikraksta „Latvija Amerikā" vainagu, tāpat no B. Senkēviča un LPB Kanadas kopas, no K. Ķezbera un LPB Čikagas - Milvokas kopas, kā arī no izdevēja A. Kalnāja Čikagā. No raidītāja Amerikas Balss latviešu sektora atvadījās K. Ķuzulis, no Humānitāro zinātņu asociācijas J. Bičolis, no Ņujorkas latviešu organizācijām prof. P. Starcs, no Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas K. Pētersons, no studenšu korporācijas Gaujmaliete vīru komitejas N. Plato, no kādreizējā LPB priekšnieka J. Porieša un Bostonas literātiem O. Akmentiņš, no draugu pulka J. Kadilis un no t. s. vasarniekiem N. Kalniņš. Kā pēdējais no aizgājēja atvadījās laikraksta „Laiks" izdevējs H. Rudzītis.

Ēriku Raisteru pārpelnoja Grinvudas kapličā Bruklinā, kur bija ieradušies vairāk nekā 100 pavadītāju.

—be

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

DETROITA

⊙ DV apvienības rīkoto latviešu kaŗavīru godināšanas vakaru 11. novembrī ievadīja valdes pr-ža A. Tidemaņa Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗiem un latviešu kaŗavīru varoņgaram veltīta uzruna. Lāčplēšus godinot, vanadžu kopas pr-ce A. Tīdemane ar vanadzēnu Ilzi Lenšu pasniedza ziedus ordeņa kavalierim Jānim Braunam, lāčplēša atraitnei Anetei Kraujai un lāčplēša Brieža meitai Skaidrītei Arlauskai. Brīvības cīņu varoņus suminot, minētajiem ziedus pasniedza arī Latviešu apvienības Detroitā valdes pr-dis D. Rudzītis ar dāmu komitejas pr-ci A. Dravnieci. Godinot visus latviešu kaŗavīrus, A. Tīdemanis iededza trīs sveces, bet savu dzīvību par tautu un tēvzemi atdevušos kaŗavīrus klātesošie pieminēja ar klusuma brīdi. Vakara turpinājumā DV centrālās valdes atzinības rakstus par sekmīgu un ilggadēju darbību saņēma bijušā vanadžu kopas priekšniece Velta Līgotne, apvienības sekretāre Ilona Lūkina—Stremke un bijušie apvienības priekšnieki Verners Lenšs un Paulis Zelmenis, bet apvienības valdes pateicības rakstu Ella Baumane. Šai gadā izcīnītās balvas sporta šaušanā pieaugušo klasē saņēma Verners Lenšs, Jānis Kovaļenko, Gunārs Ejups, Arsēnijs Māliņš un Astra Māliņa, bet jauniešu klasē līdz 14 gadiem vanadzēni Māris Lenšs, Ivars Lenšs, Modris Ejups, Ilze Lenša un jaunieši Rolands Abermanis un Eduards Abermanis. Pēc svinību oficiālās daļas notika Mārtiņu balle ar vanadžu sarūpēto cienastu. Mantu izlozē laimīgākās izrādījās Mārtiņvakara sievieškārtas apmeklētājas, iegūstot 6 no 7 laimestiem.

O. E.

MINEAPOLE

⊙ Minesotas vanadžu kopas novembŗa sanāksmē Neldas Baltgalves mājā Mineapolē skolotāja — gleznotāja Marija Skutāne referēja par ceļojumu uz Portoriko un Meksiku, stāstījumu ilustrējot ar uzņēmumiem. Bija interesanti vērot spāņu ietekmē veidotās pilsētas un dzīvi Portoriko, tāpat maju pēcteču mālu būdiņas bez logiem un grīdām, skolas meiteņu darinātus rokdarbus, mozaīkā lieliski izveidoto pilsētas bibliotēku u. c. celtnes Meksikositijā. Kā Portoriko, tā jo sevišķi Meksika ir lielu kontrastu zemes, ar bagātību vienā un nabadzību otrā pusē. Pēc referāta vanadzes pakavējās pie kafijas galda un pārrunāja turpmāko darbību. Kopas pr-ce Z. Bulate pasniedza grāmatas referentei M. Skutānei un namamātei N. Baltgalvei.

GRAND RAPIDI

⊙ Pie Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes nodibināta īpaša komisija, kuŗas uzdevums rast iespējas, kā vairāk rosināt draudzes garīgo dzīvi. Ar šo jautājumu pētīšanu galvenokārt domāts pacelt dievkalpojumu apmeklētāju skaitu, iesaistīt jaunatni aktīvākā darbībā draudzes dzīvē un radīt interesi par dažādajiem pasākumiem arī tajos draudzes locekļos, kas palikuši it kā malā. Šajā komisijā izraudzīti draudzes pr-ks O. Jirgensons, V. Fricsons, V. Ostrovs, V. Lībants, K. Tālbergs un māc. Kr. Hermanis.

⊙ Vienības draudzes jaunatnes pulciņā Auseklis par priekšnieci izraudzīta J. Rumberga, par sekretāri M. Rozenberga un kasieri Ed. Zirnis. — Draudzes dāmu komiteja 12. novembrī bija rīkojusi Mārtiņu pēcpusdienu, kuŗas programmā piedalījās draudzes jaunatnes pulciņa dalībnieki un E. Reinvaldes studijas audzēkņi. Daļa programmas bija veltīta Gaŗezera vasaras vidusskolas dzīvei aizvadītajā vasarā, attēlojot to asprātīgos dialogos. Sarīkojums bija labi apmeklēts un deva ap 130 dol. atlikumu, no kuŗa daļu atvēlēja jaunatnes pulciņam. Īpašu naudas velti šai sarīkojumā nodeva draudzes loceklis E. Azis kā pateicību par jauniešu aktīvitāti un jauko programmas izpildījumu.

Tam Dieva vārdam nebūs rimt

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzei 29. oktobrī bija lielā diena, kad varēja atskatīties uz 70 pastāvēšanas gadiem, līksmi dziedāt slavas un pateicības dziesmas Dievam savā jauki uzpostajā dievnamā un saņemt svētku viesus.

Dievkalpojuma sākuma liturģiju vadīja viesu mācītājs E. Ķiploks, bet sprediķoja otrs viesis — prāv. J. Turks, atgādinot nerimtīgi censties piepildīt Jēzus vārdus: „Jūs esat pasaules gaišums, zemes sāls un pilsēta kalnā." — „Mēs vēl esam tikai grūtā ceļa sākumā, kas ved uz šo vārdu attiecināšanu arī uz mums, tādēļ jālūdz Dieva palīgs, lai arī citi, draudzes labos darbus redzēdami, varētu slavēt Dievu," teica prāvests. Ciānas draudze sastāv Misūri sinodē, kuŗas pārstāvis māc. P. Rēders teica sprediķi angliski, aicinot draudzi pateikties Dievam par Svētajiem rakstiem mātes valodā, kuŗus jau 70 gadu sludina Ciānas draudzē.

Pēc sprediķiem draudzi un tās ganu LELDAAs pārvaldes priekšnieka prāv. A. Veinberga vārdā sveica māc. E. Ķiploks ar 125. psalma vārdiem. Tad māc. J. Vējiņš no Bafalo vēlēja draudzei palikt dzīvības un spēka avotā Jēzū Kristū, lai zaļotu kā patiesi zari Viņa vīna kokā. Māc. P. Nesaule mudināja: „Jūs no zobena izglābtie, pieminiet Dievu svešajā zemē." No kaimiņu Sv. Jāņa draudzes runāja māc. G. Straumanis, pieminot miera, cerību, prieka un dvēseles spirdzinājuma dāvanas, kuŗas draudzes locekļi bagātīgi devuši līdzcilvēkiem. Māc. I. Kalniņš izteica pārliecību, ka draudze nebūtu varējusi 70 gadu pastāvēt, ja tās locekļi nenestu upuŗus. Čikagas latviešu baptistu draudzes mācītājs R. Andermanis novēlēja Dieva palīgu, lai gadu un paaudžu maiņā draudze spētu pastāvēt. Arī draudzes mācītājs A. Rautenšilds sveica draudzi jubilejā. Lūgšanu pēc tam teica māc. P. Nesaule.

Dievkalpojumu kuplināja soprāns Vella Sāna, dziedot prof. V. Jakubena ērģeļu pavadījumā 23. psalmu un Džordano „Vissvētākais, visvarenais", un Ciānas draudzes koris E. Strautmaņa vadībā.

Kā laicīgie, tā garīgie baznīcas darbinieki sveica draudzi baznīcas sarīkojumu telpās, kur čaklās draudzes dāmas bija klājušas jubilejai bagātīgu azaidu. Vispirms klātesošos sveica draudzes pr-ks A. Medenis, bet galda lūgšanu teica draudzes mācītājs. No Misūri sinodes runāja padomnieks P. Rēders. LELDAAS vidienes apgabala garīgais vadītājs prāv. J. Turks pakavējās atmiņās pie notikumiem pirms 17 gadiem. Čikagas latviešu ev.-lut Sv. Pāvila draudzes sveicienus nodeva māc. M. Ķirsons, pabeidzot ar māc. Rautenšilda iemīļotajiem vārdiem: „Tam Dieva vārdam nebūs rimt." Viktora Baštika dziļi pārdzīvoto patriotisko dziesmu „Tur" sniedza Vilma Landmane. Bij. draudzes priekšnieks O. Sāns vēlēja ik dienu vadīt gaišu un siltu, kristīgās mīlestības apstarotu. LELDAAs priekšsēža vietnieks Dr. A. Rūsis sveica no austrumu krasta draudzēm, bet rietumu krasta draugu vārdā sveica LELDAAs finanču nozares vadītājs E. Robiņš. Baznīcas virsvaldes sekretārs A. Lejiņš secināja, ka latvieši ir aktīvi svinētāji un strādātāji. No Čikagas Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes albumu ādas vākos pasniedza draudzs pr-ks J. Ruģēns, pieminot draudzību un kopīgās gaitas. Čikagas latviešu organizāciju apvienības pr-dis V. Landmanis apliecināja nešaubīgu ticību Ciānas draudzes pastāvēšanai, kamēr vien Čikagā dzīvos kāds latvietis. No visjaunākās latviešu ev.-lut. draudzes — Jēzus draudzes Mineapolē — māc. E. Ķiploks vēlēja, „lai ērģeles skan labi, lai draudzes locekļi nav slinki ērģeļu minēji", salīdzinot draudzi pašu ar ērģelēm. Indianapoles latviešu ev.-lut. draudzes māc. P. Nesaule sveica un ziņoja prieka vēsti, ka čikagiešu ierosmē un stiprinājumā arī Indianapoles draudze beidzot tiks pie sava dievnama.

Goda diplomus vecākajiem draudzes locekļiem — veclatviešiem pasniedza Misūri sinodes pārstāvis P. Rēders. Tos saņēma Anna Zoltnere, Augusts Zīriņš, Henrijs un Alīde Buka. Goda rakstus savukārt saņēma „jaunie" ieceļotāji T. Bērziņš, Jānis Grīnbergs un draudzes vecajo padomes pr-ks Pēteris Vīlips. Pēc draudzes priekšnieka novadītās „Nevis slinkojot un pūstot" klātesošie noklausījās rakstveida apsveikumus, kādus bija sūtījis archibīskaps A. Lūsis, prāv. A. Veinbergs, Baznīcas virsvaldes prezidents P. Eglītis u.d.c.

Draudzes pr-ks Arnolds Medenis uzaicināja visus pilntiesīgos 932 draudzes locekļus nākt kopā un palīdzēt arī turpmāk draudzes darbā.

Z. K.

Indianapoles DV apvienības 15. gadasvētkos Vigo Burģis ar saviem dēliem Egilu un Gvido skandē fragmentu no savas poēmas „Daugavas Vanags". Foto: E. Bērziņš

DV JUBILEJAS VAKARS INDIANAPOLĒ

Rīkojot 4. novembrī gadskārtējos Lāčplēšu svētkus, DV apvienība Indianapolē reizē atskatījās arī uz 15 darbības gadiem. Latviešu sabiedriskā centra (LSC) tikko pabeigtajā jaunajā Nacionālajā zālē pulcējās ap 300 viesu, lai sveiktu DV apvienību jubilejā un uzklausītu nākotnes solījumus.

Pēc karogu ienešanas sveču apgaismojumā zem palielinātas DV emblēmas Valda Burģe deklamēja P. Aigara dzejojumu „Vēstule dēlam". Pēc apvienības pr-ka Laimona Martinsona svinību atklāšanas uzrunas Vigo Burģis ar dēliem Gvido un Egilu skandēja fragmentu no savas poēmas „Daugavas Vanags". ASV DV priekšnieka vietnieks A. Valters apsveikuma uzrunā pateicās apvienībai par veikto darbu un novēlēja labākās sekmes un panākumus nākotnē. Bija personīgi izteikti apsveikumi no Indianapoles latviešu organizācijām, bet rakstveida novēlējumus bija sūtījušas citas DV apvienības.

DV apvienība Indianapolē skaisti apliecināja, ka vanadzēni nav tikai tukšs jēdziens vai skanīgs sauklis, bet ka DV darbība sāk patiešām iesakņoties jaunatnē. To apliecināja svinību programma: no 25 izpildītājiem 18 bija vanadzēnu vecumā.

DV sporta medaļas ASV DV priekšnieka vietnieks A. Valters pasniedza apvienības sekmīgākajiem sporta šāvējiem — ASV DV meistaram jaunatnes klasē G. Zuicēnam, ASV DV meistarei dāmu klasē Mārai Strēlniecei, Gunaram Graudiņam, Herbertam Strēlniekam un Vilnim Strēlniekam. Darbīgākajiem biedriem apvienības pr-ks L. Martinsons pasniedza pateicības rakstus.

Sarīkojuma norisi raiti vadīja bijušais ilggadējais apvienības pr-ks Jānis Lazdiņš.

DV Indianapoles apvienība 15 gados no 23 biedriem — dibinātājiem izaugusi par lielu un rosīgu vienību. Pašreizējais biedru skaits jau iegājis otrā simtā. Jācer, ka saticība, kopā turēšanās un objektīva sadarbība ar pārējām nacionālajām latviešu organizācijām būs un paliks neparkožams rieksts sarkanās miglas apustuļiem un to pakalpiņiem viņu centienos radīt dezorganizāciju latviešu nacionālajā darbā, tikumos un kultūrā.

A. B.

„KUŠNERS IZDARĪJIS PAŠNĀVĪBU"

Tāds ir zviedru policijas izmeklēšanas atzinums, bet ļaudis, kas 8. novembrī uz dzelzceļa sliedēm Norčēpingā bez samaņas atrasto un pāris stundu vēlāk mirušo Vladislavu Kušneru (skat. ziņojumu mūsu laikraksta iepriekšējā numurā) pazina, negrib šim konstatējumam ticēt. Šķiet, ka viņa nāves patiesos apstākļus nekad neizdosies noskaidrot.

Neapšaubāmi ir zināms vienīgi tas, ka padomju sūtniecības Stokholmā darbinieki meklējuši kontaktu ar V. Kušneru. Vismaz vienu reizi padomju aģenti viņu arī satikuši un centušies pierunāt izspiegot pārbēdzējus un trimdinieku vadītājas personas. Bet tikpat noteikti arī zināms, ka viņš šos spiegošanas uzdevumus strupi noraidījis.

Tāpat ir zināms, ka padomju kuģa „Kokand" (tas traģiskā notikuma laikā atradās Norčēpingas ostā un to nakts vidū pēkšņi atstāja) divi komandas locekļi apmeklējuši kādu citu agrāk no šī kuģa nobēgušu latviešu jaunekli un centušies to pierunāt atgriezties dzimtenē. Šis jauneklis dzīvo un strādā ap 300 km no Norčēpingas. Apmeklējums noticis pāris dienu pirms Kušnera nāves.

Šie ir tikai pāris piemēru, kas V. Kušnera traģēdiju padara ļoti mīklainu.

V. Kušners bija DV organizācijas biedrs. Viņu apbedīja 18. novembrī.

KALAMAZŪ

⊙ Gadskārtējais Tautību festivāls laikā no 9. — 11. novembrim notika plašākā apmērā nekā iepriekšējos gados YWCAs namā. Latviešu stendu ar latviskiem ēdieniem, daiļamatniecības un rotu izstrādājumiem bija iekārtojušas un pārzināja E. Birzniece, A. Znatnāja un M. Paurupe ar palīdzēm. „Arī šogad, tāpat kā iepriekšējos gados, mūsu novietnei bija lielākā piekrišana. Apmeklētāji pauda ne vien apbrīnu, bet arī iegādājās latviskās rotas," pēc festivāla izteicās E. Birzniece.

BATUN ZIŅO:

ASV lietuviešu biedrību apvienības gadskārtējā kongresā Ņujorkā pieņemta šāda rezolūcija: „ASV lietuviešu biedrību apvienība atzīst ciešas sadarbības nepieciešamību brīvās pasaules lietuviešu, latviešu un igauņu starpā. Tādēļ padome apsveic iniciātīvu, paplašinot sadarbības apjomus dažādos veidos. ASV lietuviešu biedrību apvienības padome uzdod valdei stāties sakaros ar BATUN valdi, lai noskaidrotu, vai formālu attieksmju nodibināšana ASV lietuviešu biedrību apvienības un BATUN starpā būtu vēlama un kā šīs attieksmes izteiktos formas un darbības veida ziņā."

Projekts paredz, ka BATUN lietuviešu sekcija kļūst par šīs plašās un bagātās organizācijas politisko nozarojumu. Līdz šim ASV lietuviešu biedrību apvienība nodarbojusies vienīgi ar kultūrālām un sabiedriskām lietām.

☆

BATUN lūdz atsaukties vēsturniekus, kuŗiem būtu zināms kāds datums, kas nozīmīgs visām trim baltiešu tautībām, — jo senāks, jo labāk. Tas vajadzīgs eventuālai baltiešu dienas rīkošanai 1968. gadā. Šāds kopīgs datums piešķirtu sarīkojumam vairāk svinīguma, kā arī liktu apzināties mūsu senās kopīgās saites. Visus ierosinājumus adresēt: BATUN, 2789 Schurz Ave, Bronx, N. Y. 10465, U. S. A.

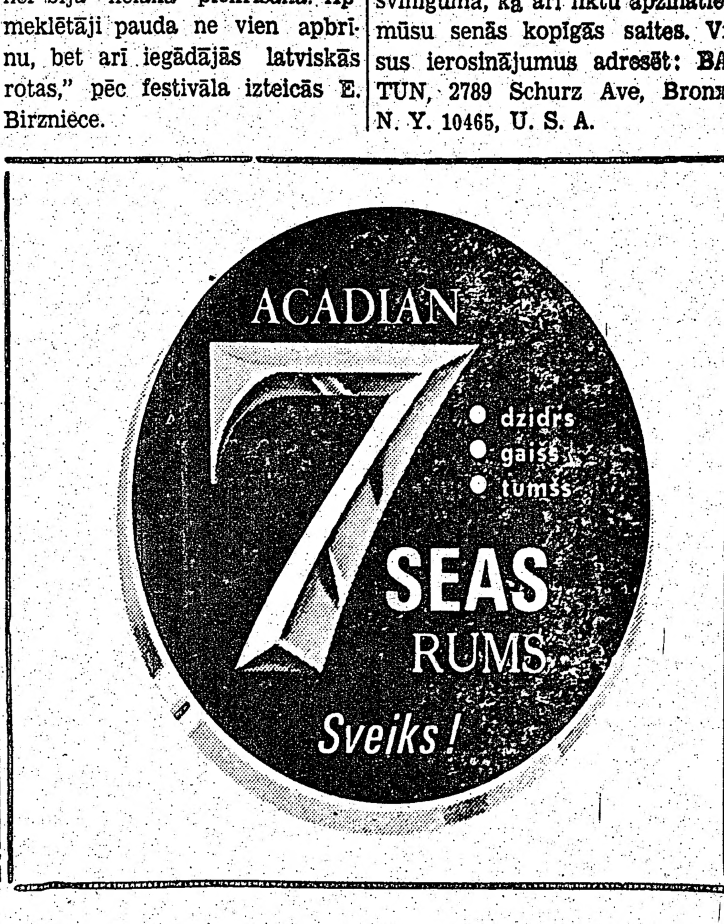

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville)
Tel. 487-2167, vakaros 447-1268.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10.30—11
OSAVAS CKLB raidītājs (viļņis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

26. novembrī, plkst. 11 rītā Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola 10.30, jaunatnes grupa 10. Iesvētes mācība.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

26. novembrī, pl. 11 Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu; draudzes koris, Svētdienas skola; pl. 12.30 jaunatnes grupa.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2739.

Toronto Austrumu ev.lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

26. novembrī, plkst 2 pēcp. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave, South.

26. novembrī, plkst. 5.00 p.p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-3190.

Londonas latviešu ev.lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

26. novembrī pl. 1.30 pēcp. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

3. decembrī, pl. 2 pēcp. adventa laikā dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

26. novembrī, plkst. 1.30 p.p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums (Dievkalpojums veltīts nel. māc. A. Gaudiņa 10 gadu nāves dienas atcerei).

3. decembrī, plkst. 1.30 I adventa dievkalpojums; Svētdienas skola un jaunatnes stunda.

10. decembrī, plkst. 1.30 II adventa dievkalpojums; pēc tā Bībeles stunda.

17. decembrī, plkst. 3 draudzes Svētdienas skolas eglīte.

24. decembrī, plkst. 5.15 p.p. Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums.

31. decembrī, plkst. 11 no rīta Vecgada pēdējais dievkalpojums ar dievgaldu.

Dievkalpojumi angļu valodā: Mirušo piemiņas dienā, 26. novembrī plkst. 9.30 no rīta un 24. decembrī plkst. 11 no rīta.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

26. novembrī, plkst. 2 pp. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Jauniešiem iesvētes mācība sāksies š. g. 12. novembrī, tūlīt pēc dievkalpojuma.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-8906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

26. novembrī Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un divi svētbrīži kapsētās: pl. 10.30 Salas baznīcā, pl. 11 Jonkeru bazn., pl. 11 Grīnvuda kapsētas kapellā (piedalīsies brīvmākslinieces Marga Grasmane-Millere, arpa), pl. 2 Betlemes baznīcā un vēl Fernklifa kapsētā.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 5015 W. Ferdinand St.

26. novembrī pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Koris. Mācītājs A. Rautenšilds. Svecīšu vakars Oakrigde kapos 25. nov. pl. 4 pp.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

26. novembrī pl. 3 pp. dievkalpojums Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Downers Place, ar dievgaldu. Mācītājs A. Rautenšilds.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1388 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA2-2248. Māc. V. Liventāls tālr. WE3-9326.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327-5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr. PO9-8679.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. ....

Adrese: ....

....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..................

.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Par afrikāņiem rūpes lielas

APVIENOTO NĀCIJU SEMINĀRS ATBALSTA IEJAUKŠANOS SVEŠU VALSTU „IEKŠĒJĀS LIETĀS"

Vasaras nogalē Kitvē, Zambijas republikā, notika starptautisks seminārs par t. s. „apartheidu" — rasu diskrimināciju un koloniālismu. Ziņojums un pārskati ar sīkāku informāciju par tā norisi nesen nodoti Apvienoto nāciju speciālās politiskās komitejas ieskatam. Daži punkti dokumentā, kas saucas „Galīgā deklarācija, spriedumi un ierosinājumi" varētu attiekties arī uz Baltijas valstu jautājumu. Deklarāciju pieņēma bez balsošanas, ASV atturoties un tā paliekot mazākumā, kurā bija tikai 2 valstis.

Seminārā piedalījās 34 valstis, bez tam novērotājus bija sūtījusi viena valsts, dažādas biedrības un tās Afrikas atbrīvošanas kustības organizācijas, kuras atzīst Afrikāņu vienības apvienība (OAU).

Deklarācijā teikts, ka Dienvidafrikas apartheida un koloniālisma pretinieki jūtas vīlušies Apvienoto nāciju nespējā izbeigt šo ļaunumu miermīlīgā ceļā, tādēļ OAU atzītās kustības nolēmušas sākt bruņotu cīņu, lai panāktu sev pienācīgās tiesības, kādas definētas AN chartā. Partizānu cīņas pašreiz notiek Mozambikā, Angolā, Dienvidrodēzijā un Ovambolandas apgabalā, Dienvidrietumafrikā.

Par spīti Apvienoto nāciju atkārtotiem mēģinājumiem pārtraukt bruņotu konfliktu, kur vien tāds sāktos (Kiprā, Vidējos austrumos, Vietnamā u. t. t.) — un vēl svarīgāk! — par spīti Dienvidafrikas un Portugales protestiem par iejaukšanos to iekšējās lietās, seminārs izteica uzskatu, ka „Dienvidafrikas iedzīvotāju cīņa par neatkarību un vienlīdzību Apvienoto nāciju ģenerālasamblejā atzīstama par pilnīgi likumīgu, un to vajadzētu atbalstīt visiem, kas parakstījuši AN chartu un atbalsta tās principus". Žēl, ka nevar grozīt vēsturi. Žēl, ka tūlīt pēc otra pasaules kaŗa, kad Baltijas valstīs vēl darbojās partizāni, Apvienotās nācijas nebija nostiprinājušās un nevarēja izteikt līdzīgus atzinumus par baltiešu cīņām un centieniem.

Seminārs neaprobežojās ar koloniālvaru „cenzēšanu" un vispārēja atbalsta izteikšanu atbrīvošanas kustībām; tas gāja vēl tālāk, ieteicot Afrikas valstīm „apgādāt šīs kustības ar visu nepieciešamo, ieskaitot apmešanās iespējas, apmācības, transportu, tāpat arī iespēju lietot radio raidītājus."

32 valstu pārstāvji arī mudināja Apvienotajās nācijās uzsākt informācijas kampaņu par to, kas īstenībā notiek Dienvidafrikā. Kampaņā uzsvars liekams uz pasaules sabiedriskās domas mobilizēšanu Apvienoto nāciju akcijas atbalstam. Īpaša uzmanība veltījama arī publicitātei Dienvidafrikā, tāpat valstīs, kuŗas kavē efektīvas starptautiskas akcijas izdarīšanu. Šis pēdējais punkts, varbūt, bija iemesls, kādēļ ASV atturējās no piedalīšanās šajā deklarācijā. Dažas afrikāņu valstis vairākkārt apvainojušas ASV par to, ka tās vienmēr bijušas — un vēl tagad ir — galvenās tirgus uzturētājas ar Dienvidafriku, par spīti starptautiskajai prasībai atturēties no šīs rasisma uzturētājas valsts atbalstīšanas. Šī situācija atsauc atmiņā arī baltiešu neievērotās prasības, kuŗas izteiktas ASV un Kanadai attieksmē uz to kviešu iztirgošanu Pad. savienībai. Taču atstājot malā amerikāņu saimnieciskās intereses Dienvidafrikā, seminārs īstenībā sludināja vajadzību iejaukties citu valstu iekšējās lietās, atzīstot, ka jāmēģina ietekmēt sabiedrības noskaņojumu zemēs, kuŗas kavē šo starptautisko akciju, t. i. ASV.

Seminārs izstrādāja vēl vienu prasību, kuŗu varētu pielāgot baltiešu vajadzībām. Izskanēja stipras rūpes par „koloniālo varu rīcību, sistēmatiski ievedot imigrantus, bet tai pašā laikā deportējot, pārvietojot vai padzenot zemes līdzšinējos iedzīvotājus". Šādu rīcību seminārs nosodīja. Par to pašu jau ilgāku laiku norūpējušies arī baltieši, jo Pad. savienība tā rīkojusies jau kopš Baltijas valstu okupācijas sākuma. Tas ir jautājums, kuŗu visnotaļ savās rezolūcijās piemin tiklab latvieši, kā igauņi un lietuvieši.

(Nobeigums 8 lpp.)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu pl. 2 pēcpusdienā ĒRGĻU LIGZDĀ filmu izrādes krāsās un skaņās par sportu un dzīvi Kanadā.

22. novembrī — plkst. 8 vak. Walmer Rd. baptistu baznīcā latviešu misionārs R. Kampars.

24. novembrī — plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcā latviešu misionārs Indijā — R. Kampars.

30. novembrī — plkst. 8 vak. Latviešu namā reliģiski ētisku pārdomu vakars „1967. gads jeb Cilvēks un viņa pasaule", māc. R. Ekšteins.

2. decembrī — pl. 7.30 vak. Toronto latviešu katoļu vienības saviesīgs vakars ar bazāru Lansdowne Assembly zālē.

2. decembrī — pl. 6.30 vakarā Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienība Kanadā rīko Latvijas kaŗaskolas atceres akaru. Ieeja pret ielūgumiem.

8. decembrī — plkst. 9.05 vak. TLB inž. un techniķu kopas referāts Latviešu namā. Referēs inž. P. Černavskis — „Ontario atomspēkstacijas".

9./10. decembrī — Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš Latviešu namā.

9. decembrī — pl. 2 p.p. Latviešu namā DV Toronto nod. Ziemsvētku eglīte bērniem un pl. 7,30 vak. pieaugušiem.

6. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja baznīcā: Cherubini „Rekviēms" un H. Berino „Kristus tiesāšana." Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris un simf. orķestris — dir. A. Purvs.

SKAŅU PLATE - MŪŽĪGAM KAŖAVĪRAM

KAŖAVĪRU DZIESMAS Nr. 2 Mono $5.00 Stereo $5.50

I PUSE	II PUSE
Mirdzot šķēpiem	15. Divīzijas dziesma
Jau saule riet	Es vēlos mājās pārnākt
Balta roze	Tai Cēdelgemā, draugs
Kad pār austrumiem	Balta roze nozied dārza malā
Mana dzimtene Kurzeme, zini	Vedēj'
Kur Gauja plūst	Virši zili
Pumpiņrasā (orķestris)	Tur aizjāja latvietis

Komanda un Jundas signāls

Dabūjama visās lielākās grāmatnīcās un DV nodaļās un apvienībās; lūdzam pieprasīt

DV GRĀMATNĪCĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

RĪTDIENAS FEDERĀCIJAS KONFERENCE

1967. gadā paiet mūsu federālās savienības 100 gadu. Šai laikā Kanadas federālisms, kā kuŗa katra federālā sistēma, pieredzējis nemitīgu maiņu procesu ļoti ātri mainīgā pasaulē.
Visumā varam teikt, ka Kanadā mums bijuši panākumi, saskaŗoties ar jauniem apstākļiem, atrisinot problēmas, kas uzpeldējušas, un izdarot pārkārtojumus, kur tie bijuši nepieciešami. Tomēr pēdējos desmit gados vairojušās liecības, ka Kanadai, lai varētu pastāvēt kā valsts, kas apmierina savu pilsoņu lielākās daļas centienus, nepieciešams no jauna izvērtēt savas federācijas uzbūvi. Tieši šī iemesla dēļ mēs Ontario vēlamies sasaukt konferenci, kuŗā lielumties apsvērtu Kanadas federācijas plašākos mērķus, un kas būtu pārrunu forums visu Kanadas iedzīvotāju domu izmaiņai, bez kā še apsvērtu īpašus priekšlikumus vai pārmaiņas, par kuŗām varētu spriest turpmākās konferencēs.

Valstij pašlaik nepieciešama pilnīga to pamatprincipu iztirzāšana, uz kuŗiem dibināt federācijas otro gadsimtu.

Ontario valdības iniciātīvā šī konference sanāks Toronto no 27. — 30. novembrim, tajā piedalīsies visu 10 provinces valdību premjēri un federālās valdības novērotāji.

the Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

JAUNKANADIEŠU TEĀTRIS
rāda
jaunkanadiešu talantus —
lai apgaismotu politiski atpalikušos kanadiešus!
lai propagandētu komūnismu?
vai arī, lai celtu jaunu Kanadu!
Aktuāls! Jautrs!
Visu šo atradīsit
Robertson Davies lugā
„FORTUNE MY FOE"
CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS TEĀTRĪ
College un St. George ielu krustojumā.
No 1967. g. 29. novembra — 10. decembrim,
otrdienas — sestdienai plkst. 8.30 vak.,
svētdien plkst. 4 pēcp.
Ieejas kartes no svētd. — ceturtd. $2.50
piektd. un sestdienās — $3.00,
skolēniem un studentiem puscenas.
Rezervācijai zvanīt HU 5-7823; kasei — 924-7920,
sākot ar 27. novembri.

LATVIEŠU GRĀMATNIECĪBAI TRIMDĀ — VĒL NEBIJUŠI IZDEVUMI

JANIS ROZENTĀLS
krāsās un rakstos .... $24.—
A. Annus, A. Ivanovs, V. Silmalis.
Te nav daudz ko ieteikt — apskatiet un redziet. Rozentāls ir nemirstīgs.

A. Rupaiņa pārsteidzošs un vēl nekad nebijis darbs:
ARCHEOLINGVISTIKA
I un II daļa kopā .... $10.—
Pirmo reizi vēsturē mums latviešiem dota vismaz hipoteze, kas mēs esam un no kurienes nākdami u.t.t. Lai jums būtu ieskats, ap ko lieta grozās, izlasiet beigu komentārus.

Latvieši bēga no slepkavām, ne no komūnisma!

J. KRONLIŅŠ —
379 BAIGĀ GADA DIENAS
.... $ 9.60
Arī pirmo reizi visos 22 trimdas gados mums nu reiz ir grāmata — rokas grāmata, ar ko parādīt, kā notiek brīvas valsts un tautas pazušana sarkanajā miglā. Galvenais, dokumentārās detaļās parādīta tautas (katras tautas) vissvarīgākās sastāvdaļas — jaunatnes un skolu iekļaušana „viskultūrālākā un visattīstītākā zemē pasaulē" — krievu imperiālismā komūnisma ietvaros . . . Tiesa, krievi šauj gaisā vareni, daži bezgala pārbijušies, bet vēl 20 gadu pēc uzvaras uzvarētāji nāca lūgties maizi pie sava lielākā ienaidnieka šodien, un strādniekam jāstrādā 2 nedēļas, lai nopirktu kurpju pāri . . . Vai tas nav negods?

Lūk — kas vēl iznācis pēdējos 9 mēnešos:
Latviešu tautas teikas un pasakas, 7. 8. un 9. sējums $7.80
R. Blaumaņa RAKSTU 11. sēj. (kopā ar 6.—10. sēj) $5.20
LATVIEŠU SINONIMU VĀRDNICA $6.00
J. Jaunsudrabiņa — ZAĻĀ GRĀMATA, 1. un II kopsēj. $7.80
Pasūtinot apgādā 20% atlaide, vai maksājot pilnu cenu 50% prēmiju grāmatas. Visas grāmatas pieprasāmas un skatāmas visās grāmatnīcās.
Gaidiet tikai, kas būs nākamajā 1968. gadā!
Dažs labs sastings!

LATVJU GRĀMATA

PĒRK TAUTAS TĒRPUS UN DAĻAS
jaunus vai lietotus
S A K T A
Latviešu lietiskās mākslas veikals
9805 Denison Ave., Cleveland, Ohio 44102;
telefons: (216) 961-4639
Laipni lūdz atsaukties audējas un rokdarbnieces tautas tērpu gatavošanai.

Dabūjams
TREJI VĀRTI — žurnāls literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei $1.25
Jau iznākuši: 1., 2., 3. un 4. numurs. Pieņemam arī abonēšanas maksu — $7.00 gadā.
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET
A. BĒRZIŅA
THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00
GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CĪŅU PRET KOMŪNISMU.
Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

– MŪŽĪGAM
RAM
Iono $5.00 Stereo $5.50

II PUSE
Divīzijas dziesma
vēlos mājās pārnākt
i Cēdelgemā, draugs
lta roze nozied dārza malā
iēj'
ši zili
r aizjāja latvietis
signāls

n DV nodaļās un apvienībās;

St., Toronto 4, Ont.

TEĀTRIS
rāda
nkanadiešu talantus —
politiski atpalikušos kanadiešus?
opagandētu komūnismu?
i celtu jaunu Kanadu!
Jautrs!
Visu šo atradīsit
ertson Davies lugā
UNE MY FOE"
ĀS BIBLIOTĒKAS TEĀTRI
St. George ielu krustojumā.
mbra — 10. decembrim,
nai plkst. 8.30 vak.,
p.
jas kartes no svētd. — ceturtd. $2.50
piektd. un sestdienās — $3.00,
skolēniem un studentiem puscenas.
nit HU 5-7823; kasei — 924-7920,
ot ar 27. novembri.

MATNIECĪBAI TRIMDĀ —
BIJUŠI IZDEVUMI
OZENTĀLS
.... $24.—
A. Ivanovs, V. Silmalis.
o ieteikt — apskatiet un redziet.
zentāls ir nemirstīgs.

un vēl nekad nebijis darbs;
LING VISTIKA
.... $10.—
ms latviešiem dota vismaz
n no kurienes nākdami u.t.t.
ko lieta grozās, izlasiet bei-

ām, ne no komūnisma!
GĀ GADA
.... $ 9.60
rimdas gados mums nu reiz
ata, ar ko parādīt, kā notiek
zušana sarkanajā miglā. Gal-
aļās parādīta tautas (katras
āvdaļas — jaunatnes un sko-
lākā un visattīstītākā zemē
riālismā komūnisma ietva-
j gaisā vareni, daži bezgala
adu pēc uzvaras uzvarētāji
a lielākā ienaidnieka šodien,
2 nedēļas, lai nopirktu kurp-
negods?

ēdējos 9 mēnešos:
pasakas, 7. 8. un 9. sējums $7.80
. sēj. (kopā ar 6.—10. sēj) $5.20
VĀRDNĪCA $6.00
GRĀMATA, 1. un II kopsēj. $7.80
tlaide, vai maksājot pilnu ce-
s. Visas grāmatas pieprasāmas
tnīcās.
kamajā 1968. gadā!

LATVJU GRĀMATA

TIES UN DĀVINIET
A. BERZIŅA
OF CO-EXISTENCE $6.00
ZES JŪSU DRAUGIEM
ŅU PRET KOMŪNISMU.
matnīcā, 491 College Street,
4, Ont. Canada.

JAUNĀ LITERĀRĀ ŽURNĀLA

TREJI VĀRTI

PIEKTAIS NUMURS IZNĀCIS,
veltīts literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei.

PIEKTĀ NUMURA SATURS:

Ideālisms kā dzīvā gara pamats. Juozs Girnus. — Ellas Andersones stāsts: Strupauša pirmā diena brīvībā. — Vēlā mīlestība. Valeva Ulbopū stāsts. — Lietuviešu jaunatnes nometne Dainava. Vilis Miķelsons. — Vientulis. Ellas Andersones pasaka. — Baltijas valstu satversmes projekts. Dr. Kārlis Dzelzītis. — Augstienē pie Pleikū. V. Kukainis. — Progresīvā paidagoģija. Mārtiņš Celms. — Ausmas Jaunzemes un Kārļa Dzelzīša dzejoļi. — Daži citi raksti.

Redaktors Alberts Birnbaums. Redakcijas adrese: P. O. Box 61, Three Rivers, Mich. 49093, USA.

Treji Vārti ir pārmēnešu žurnāls. Viena gada (6 numuri) pasūtinājums maksā: $7.00 — ASV un Kanadā; A$ 6.00 — Austrālijā; DM 20.00 — Vācijā; Kr. 30.00 — Zviedrijā; £2.00 — Anglijā; Ffr. 25.00 — Francijā; ŠVfr. 25.00 — Šveicē.

Naudas pārvedumi un čeki izrakstāmi uz vārda „Treji Vārti", un līdz ar pasūtinājuma rakstu iesūtāmi uz adresi: Treji Vārti, P. O. Box 27-A, Detroit, Mich. 48232, USA. Jauniem abonentiem piesūtīšanu sāksim ar jaunāko numuru, bet uz vēlēšanos, kamēr vēl ir krājumā, varam izsūtīšanu sākt arī ar 1., 2., 3., vai 4. numuru.

Pārstāvji Eiropā: N. Doiceva grāmatnīca, 27-A Old Road, Heaton Norris, Stockport, England. — LPK Grāmatnīca, Halsingegatan 5—1, Stockholm Va, Sweden. — Austrālijā: Olģerts Strauts, Victoria Co., 39 Chesser St., Adelaide, South Australia 5000.

Atsevišķi numuri dabūjami visās latviešu grāmatnīcās.

FABRIKAS IZPĀRDOŠANA

DĀMU VIRSBIKSES ■ SVĀRKI ■ BLŪZES ■ MĒTEĻI
DŽEMPERI ■ KOSTĪMI ■ U.C.
par puscenu un lētāk.
4. stāvā 489 College Street, Toronto 4.
Atvērts piektdienās no pl. 5 p.p. — 9 vak.,
sestd. no pl. 9 rītā — 6 vak.

Apgāda
DAUGAVAS VANAGS
izdevums

T. DANGAVA
stāstu krājums

STRANDĒJUŠO SALA

Grāmatā apvienoti divi pabeigti stāstu krājumi „Strandējušo sala" I-II daļa un „Bada dzegužu pajumtē", pavisam 27 stāsti 600 lappusēs, tā glīti iesieta ar A. Jaunzema vāka zīmējumu un E. Keiša autora šaržu un ievadu.

Cena $8.20 GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā
LE 5-6619 911 Dovercourt Rd., Toronto

Nosūtiet savlaicīgi pārtikas saiņus saviem piederīgiem uz svētkiem!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros

2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg 18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg 19.75
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 32.00
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg 16.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg 22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg 25.00
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg 22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg 38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg 38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.50
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg 26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg 31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg 56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes 21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots 35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes 30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu 53.00
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu ...... $ 30.90
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu ...... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku ...... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis dubultots $36.50
Nr. 45 — 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāvēts kopā 38 mārc. $49.50
Nr. 46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/350 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr. siers, 1 kg žāv. augļi, 210/300 g pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentrāts, 200 g pipari, 200 g lauru lapas, 50 g vaniļas cukurs — 38 mārc. ...... $ 37.00

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai

DV GRĀMATNĪCAS
— saiņu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestdienās no 8.30 — 2 p.p.
491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTĪNĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Latviešu preses biedrības centrālās valdes priekšsēdis
redaktors

ĒRIKS RAISTERS

pēkšņi šķīries no mūsu saimes 15. novembrī Ņujorkā

Lai tie mira, kam bij vaļa,
Man nebija vaļas mirt:
Zelta kalni neecēti,
Zīda pļavas nenopļautas.

Par mīļo kollēgu sēro
LPB Kanadas kopa

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos kaŗa invalidiem par skaisto grāmatu, kuŗu saņēmu uz nodzīvotajiem 70 gadiem, Cinbergu un Reisonu ģimenēm par dāvanām un Bērziņu ģimenei par apsveikumu un vēlējumu Daugavas vanagu un vanadžu vārdā.

Pēteris Midegs

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35., pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti
DV SAIŅU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. RO 5-6251

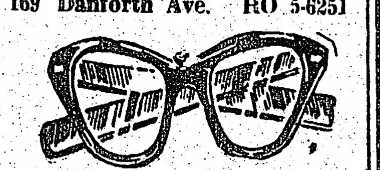

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

TAUTIETI!

Ja esi vientulis un 55 — 65 g. vecs, raksti vientuļai tautietei iepazīšanās nolūkā.
Adr.: A. E.
c/o Mrs. Redfern
130 Hazelwood Ave.
Toronto 6.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Vecāks ierēdņu pāris
meklē mazu
DZĪVOKLI
klusā mājā,
vēlams Toronto rietumos.
Zvanīt vakaros līdz plkst. 10; tālr. 676-7831.

High Park rajonā
izīrējama
viena istaba ar virtuvi vieniniekam.
Parkošanas iespējas.
Zvanīt pēc plkst. 6 vak.
RO 7-6869, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

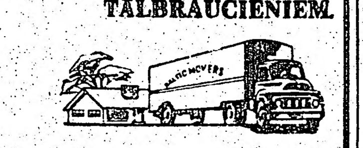

Telefons: 534-1403. Toronto

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā. 491 College St., Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Pīters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
E. Kalme — Starp divām Jāņu naktīm, rom.	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Dziļums — Saplēstā krūze, rom.	$4.80
E. Ķiploks — Viņš runāja kalnā, sprediķi	$2.40
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
A. Ruņģis — Pats esi kungs, pats	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonimu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Jonansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Slinķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvaniet
Tālr. 921-7121

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

JĀŅA LŪSA ŠĶĒPS LIDOJA 90,98 M!

Ļoti glaimojošas atsauksmes ASV iznākošajā žurnālā „Track & Field News" veltītas rīdziniekam Jānim Lūsim. Tas ir saprotami un pelnīti, jo Lūsis divus gadus bijis Eiropas meistars un četras reizes pēdējos piecos gados pasaules šķēpa metēju Nr. 1.

28 gadus vecais latvietis Jānis Lūsis, kā viņu apzīmē amerikāņi, pavasarī sezonu uzsākot, vairākkārt zaudēja igaunim Martam Pāmam. Iemesls neveiksmēs bija savainojums. Viss tomēr „bija kārtībā" jau 12. augustā, kad Rīgā notiekošajās Latvijas junioru meistarsacīkstēs Lūša divi tālākie metieni bija 85,22 un 85,90 m. Pēc šiem veikumiem Lūsim likās, ka „jākrīt" viņa 1965. gadā sasniegtajam Pad. savienības rekordam 86,56 m. Jau nākošajā dienā viņš atgriezās laukumā un iecerēto arī paveica, aizlidinot šķēpu 87,62 m. Sekoja starts 7. septembrī Odesā, kur Lūsis lieliskā metienu serijā ar 90,98 m (otrs tālākais metiens bija 90,94 m) sasniedza otru visu laiku labāko rezultātu pasaulē aiz norvēga Pedersena 91,72 m iespētā pasaules rekorda. Tā kā šis norvēga varējums uzskatāms par laimes gadījumu, jo viņš ne pirms, ne pēc tam nekad nav daudzmaz pietuvojies savam rekorda tālumam, tad Jānis Lūsis pamatoti pašreiz ir atzīstams par pasaules labāko šķēpraidi.

Nav šaubu, ka Lūsis darīs visu iespējamo, lai nākošajā gadā, kad Meksikositijā notiks olimpiskās spēles, būtu sava snieguma kalngalos un savai 1964. gadā izcīnītai zelta medaļai pievienotu vēl vienu. Tas, ko vēl nesen uzskatīja par tikpat kā neiespējamu, t.i. pietuvoties un apdraudēt Pedersena pasaules rekordu, tagad tomēr sāk likties iespējams. Par to var gādāt tieši Jānis Lūsis.

*

Pazīstamā Rietumvācijas diska metēja Lizele Vestermane sacīkstēs Brazilijā nesen sasniedza jaunu fainomenālu pasaules rekordu ar 61,56 m, tā par gandriz 2 m pārspējot Pad. savienības „sievietes" Tamāras Presas līdzšinējo varējumu 59,70 m. V. T.

„AMERIKĀŅI" BRAUC!

Liekas, ka gadskārtējās ASV un Kanadas latviešu izlašu sacensības basketbolā un volejbolā, kas notiks Toronto 25. nov. pl. 1.30 Woodgreen Community Center vingrotavā (835 Queen St. E.), risināsies īsti spraigas cīņas. ASV latviešu izlasē, kuŗu vadīs L. Lūsars, iedalīti V. Ķeris (Filadelf.), U. Felkers, G. Vītoliņš (Grand Rapidi), E. Auzenbergs, E. Cielēns (Klīvlenda), M. Lečmanis, I. Moruss un K. Kupsis. Sieviešu volejbola izlasi veidos Vašingtonas un Klīvlendas spēlētājas, bet vīriešu ASV latviešus pārstāvēs šāgada meistarvienība Kolumbusa ar dažiem citu sešnieku papildinājumiem. Piezīmējams, ka oktobŗa beigās Čikagas kausa izcīņas turnīrā Hamiltonā Kolumbusa pieveica spēcīgo Hamiltonas Spartas komplektējumu, kurš praktiski bija Kanadas latviešu izlase. Vai šoreiz izdosies revanšs?

Visi sporta darbinieki un interesenti aicināti piedalīties Latviešu sporta padomes brīvajā pasaulē kongresā, kas sāksies 25. novembrī, plkst. 10.30 rītā (līdz plkst. 12) Latviešu namā Toronto un turpināsies 26. novembrī plkst. 10 rītā. —cbb—

Apmeklējiet
DV
grāmatnīcu Toronto.

Par afrikāņiem . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

Baltiešus varētu interesēt arī OAU amerikāņu atbrīvošanas komitejas valdes sekretāra Magombas izteiciens, ka jebkuŗš mēģinājums izbeigt apartheidu, rasu diskrimināciju un koloniālismu atradīs Afrikas vienības apvienības nedalītu atbalstu. Vai Pad. savienības valdība nekolonizē Baltijas valstis? Vai tas nozīmētu, ka OAU atbalstīs baltiešu centienus?

Šo zemju vispārējā nostāja, kā liecināja seminārs, baltiešiem sola labu. Tā pierādā, ka pat mazākas valstis, ja vien tām pietiekami sakarsis prāts par kādu netaisnību, nevilcinās iejaukties citu valstu iekšējās lietās, pat ja tās būtu lielvalstis, no kurām tās saņēmušas (un saņemot vēl cer saņemt) saimniecisku palīdzību.

Inta Paegle

---

†

Mūsu mīļais priekšnieks

ĒRIKS RAISTERS

aizgājis mūžībā 1967. gadā 15. novembrī Bruklinā,

kremēts 18. novembrī.

Par viņu skumst

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBA

PADOMJU NOTA PRASA KANADAI RĪKOTIES AR ČEKAS METODĒM

Kā jau varēja sagaidīt, Kanadas valdība saņēmusi no Maskavas bargu rājienu, kas izteikts protesta notā, kuŗas saturu pārraidījusi arī oficiālā padomju ziņu aģentūra TASS. Nota iesniegta Kanadas sūtnim Maskavā Fordam, apvainojot Kanadu par „acīm redzami saudzīgu apiešanos" ar demonstrantiem „vodkas partijas" laikā Pad. savienības pārstāvniecībām Otavā un Montreālā.

Kanadas ārlietu ministrijas ierēdņi Otavā izteikuši izbrīnu par padomju protesta asumu. Ārlietu ministrs Mārtins parlamentā tomēr izteicies, ka policija ar Austrumeiropas ieceļotājiem varējusi rīkoties stingrāk.

Notā teikts, ka Pad. savienības sūtniecība Otavā jau daudzos gadījumos vērsusi Kanadas valdības uzmanību sagatavoties uz „iespējamām provokācijām", bet tā „nav novērsusi šīs varmācības." Padomju valdība prasa stingrus sodus demonstrācijas iniciātoriem, tāpat sodīt visus aktīvākos dalībniekus. Protams, prasīts arī atlīdzināt visus zaudējumus, kas nodarīti padomju sūtniecības namam demonstrācijas laikā, kaut jau nākošās dienas rītā ieradās strādnieku grupa un notīrīja sūtniecības ēkas kāpnes uz Kanadas valdības rēķina. Arī izdauzītos logus iestikloja, lai sarkanajiem kungiem neuzpūstu svaigie Kanadas novembŗa vēji. Tāpat no ēkas sienām rūpīgi nokasīja iepriekšējā vakarā sašķīdušo olu traipus.

Komentējot padomju notu un Kanadas ārlietu ministra Mārtina paskaidrojumus, TASS pārmet, ka demonstrācijas organizētāji „okupējuši" ne vien presi, bet arī Kanadas radio un televīzijas radījumus, kuŗi vēl vairākas dienas pēc pieņemšanas padomju sūtniecībā snieguši „trokšņainas publikācijas par padomju sūtniecībai naidīgo un kauslīgo huligānu rīcību".

Tālāk TASS pārmet Kanadas iestāžu nesekmīgu rīcību padomju sūtniecības nodrošināšanā, kad demonstranti pārkāpuši visas elementārās pieklājības normas, un brīdina, ka tas var sabojāt Pad. savienības labās attieksmes ar Kanadu un draudzības vēl tālāku attīstību nākotnē. Kanadas valdībai jāuzņemoties pilnīga atbildība arī par politiskajām sekām, jo tā nav spējusi pildīt starptautiskos nosacījumus par diplomātiskajām attieksmēm valstu starpā.

Otava savukārt paskaidrojusi, ka demonstrāciju organizējusi pretkomūnistisko nāciju bloka profesionālo protestētāju grupa ar tā prezidentu ukraini Jaroslavu Stecko, kas ieradies no Minchenes, lai organizētu šo demonstrāciju. Šai sakarā TASS vēl piebilst, ka demonstrāciju ierosinājusi ukraiņa Banderas un citas pretpadomju grupas, kas sadarbojušās ar nacistiem otra pasaules kaŗa laikā un tagad atradušas patvērumu Kanadā.

Gluži vēsu nostāju notu apmaiņas laikā ieņēmusi Otavas policija, kas atbildējusi, ka pastāv zināmas likuma robežas, līdz kuŗām drīkst sniegties policijas rīcība, un par to informēta arī Pad. savienības sūtniecība.

Nav jābrīnās, ka pie čekas metodēm pieradušajām padomju iestādēm liels brīnums, ka vienkārši strādnieki un darba inteliģence, kādi bija Otavas demonstranti, iedrošinājās sagādāt nepatīkamas trīs stundas padomju aristokratijai gaiši apgaismotajā sūtniecības namā, kur mirdzēja kaviārs un Kaukaza vīni, lai dzirdētu Kanadas kapitālistu sirsnīgos tostus savai vergu impērijai. Līdzīgi gadījumi padomju „brīvībā" nav notikuši un nekad arī nevarēs notikt.

Kāda cita ziņa vēstī, ka Kanadas ārlietu ministrs Mārtins noraidījis padomju apvainojumus par kanadiešu saudzību iepretim demonstrantiem. Ārlietu ministrs izteicis savas valdības nožēlu par starpgadījumu un pārņēmis visu zaudējumu samaksu, kā arī apsolījis labāku nodrošinājumu padomju pārstāvniecībām Otavā un citās Kanadas pilsētās. Apsardzība pastiprināta arī Kanadas sūtniecībai Maskavā, kur palielināts patrulējošo vīru skaits, lai to aizsargātu pret iespējamām demonstrācijām sakarā ar Maskavas aso notu Kanadai.

Liekas, ka Pad. savienības valdība nav vēl izšķīrusies, vai šādas demonstrācijas sarīkot.

Spridzina sūtniecības

Ja Pad. savienības sūtniecība Otavā uztraucas par visumā nevainīgo demonstrāciju, kuŗa pie tās notika oktobŗa revolūcijas atceres „vodkas partijas" laikā, ko lai saka par kreisajiem ekstrēmistiem, kas rīkojās ar sprāgstbumbām pie dažādām sūtniecībām? Nule bumbas sprāgušas Grieķijas un Bolīvijas sūtniecībās Bonnā. Spridzekļus tajās nolikuši kreisie terroristi, kas sevi nodēvējuši par „1. maija kustību". Abās ēkās izbiruši logi, bet Bolīvijas sūtniecībā „no eņģēm" izspridzināti dzelzs ieejas vārti. Par laimi ēkā sprādziena laikā atradies tikai telpu aptīrītājs ar naktssargu.

Bolīvijas sūtniecība domā, ka terrora akts bijis protests par Ernesta Guevaras nogalināšanu Bolīvijas drošības sargu cīņās. Pirms dažām nedēļām ar sarkanu krāsu bijusi notriepta Bolīvijas misijas ēka Minchenē, bet Hamburgā „pārkrāsots" diplomātu limuzīns.

Grieķijas sūtniecībā policija atradusi ar roku rakstītu saukļu rakstu sliktā vācu valodā, kuŗā aicināts „izbeigt asins pirti Vietnamā". Saukļos prasīts arī „likvidēt fašistu valdības Grieķijā, Spānijā un Portugalē, tāpat: „Nost ar visām diktātūrām!" Izņemot, protams, vislielāko diktātūru pasaulē — Pad. savienību, tāpat sarkano Ķīnu un Kastro Kubu, no kurienes nākuši paši terroristi atriebt pie nevainīgiem cilvēkiem terroristiem Guevaras nāvi.

Ženēvā sprāgstbumbas eksplozijā cietusi amerikāņu draudzes baznīca, bet cita bumba pārvērtusi vrakā kādu franču automašīnu, kuŗa atradusies pilsētas komūnistu partijas galvenās mītnes tuvumā. Baznīcā bumba eksplodējusi vai nu par ātru, vai par vēlu — rīta ausmā, kad dievnams bijis tukšs. Nav grūti iedomāties, kas būtu noticis, ja baznīca būtu bijusi dievlūdzēju pilna.

Ziņu aģentūra Associated Press pēc sprādzieniem abās sūtniecībās Bonnā saņēmusi terroristu rakstītu vēstuli spāņu valodā, kuŗā piedraudēts ar terrora aktiem visā pasaulē, lai atriebtu Guevaras nāvi.

Ar divu galveno terroristu vadoņu izkrišanu no ierindas (Guevara un kāds francūzis), partizānu darbība Dienvidamerikā ievērojami paralizēta. Savu apjukumu terroristi tagad maskē ar sprāgstbumbām, galvenokārt spridzinot sūtniecības, lai tā vērstu uz sevi pasaules uzmanību.

Brants prasa atkal atļaut komūnistu partiju

Rietumvācijas ārlietu ministrs Villijs Brants nācis klājā ar pārsteidzošu deklarāciju, ka iestājas par slēgtās komūnistu partijas darbības atļaušanu Rietumvācijā. Atbildot preses konferencē uz žurnālistu jautājumiem par politiskajām nepatikšanām viņa paša vadītajā sociāldemokratu partijā (SPD), Brants paskaidroja, ka komūnistu partijas legālizēšana „atstās labvēlīgu iespaidu kā iekšzemē, tā ārzemēs". Komūnistu darbības atļaušana atvieglinās sarunas ar Maskavu.

Rietumvācijas sociāldemokratu partija zaudējusi vēlētāju atbalstu kā labajā, tā kreisajā novirzienā. Lai noturētu sociāldemokratu pozicijas 1969. gada federālajās vēlēšanās, Brants nācis ar ierosinājumu atjaunot komūnistu partijas darbību cerībā sašķelt radikāli kreiso balsis un iegūt to daļu savai partijai. Ka tas būtu iespējams, grūti ticēt. Drīzāk radikāli kreisais pieslieties komūnistiem, nekā sociāldemokratiem, un Brants atkal paliks tukšā. Liekas, Brants arī cer, ka komūnistu darbības atļaušana atvieglinās arī sarunas ar Maskavu.

Rietumvācijas komūnistu līderi Maksis Reimans u.c. līdz šim mājvietu atradušo Austrumberlīnē. Bet tur Reimanam visu laiku bijušas nesaskaņas ar Austrumvācijas diktatoru Valteru Ulbrichtu, kas sevi uzskata par visas Vācijas komūnistu vadoni. Reimans vēlētos būt vairāk neatkarīgs no Ulbrichta un cer uz Rietumvācijas komūnistu vadības pārņemšanu, ja partijas darbību Bonna atkal pieļautu.

Sagaidāms, ka Branta ierosinājums gūs stingru Bonnas valdības pretestību.

◐ Anglija izšķīrusies pabeigt atvilkšanos no Dienvidarabijas līdz 22. novembrim, tā pabeidzot 128 gadu ilgo pārvaldes laiku. Valdība pilnvarojusi lordu Šekletonu uzsākt sarunas ar t. s. Nacionālās atbrīvošanas frontes pārstāvjiem par tūlītēju spēku atvilkšanu no nemierīgajiem apgabaliem.

◐ Fotouzņēmumi, kuŗus „Surveyor-VI" no mēness raida uz zemi, tuvāk iepazīstina ar zemes spožā nakts pavadoņa seju, par kuŗu līdz šim bija tikai neskaidri minējumi. Mēness uzņēmumi asi attēlo klintis, gravas un krāteŗus nelīdzenā apgabalā, kuŗā nosēdusies kapsula. Iegūtos raidījumus rūpīgi analizē zinātnieki, lai noteiktu izdevīgāko nosēšanās vietu uz mēness, kad turp sūtīs pirmo cilvēku. Pašreiz uz mēness izbeidzas divu nedēļu gaŗā nakts, kas tā virsmu stipri atvēsinājusi un traucē „Surveyor-VI" darbību. Pēc šī techniskā izlūka sasilšanas mēness dienas temperātūrā tā darbība kļūs labāka un plašāka.

Atbildība...

(Pārnesums no 1. lpp.)

bu pret savu tautu. Cīņā mēs varam gūt panākumus tikai tad, ja paliekam visi kopā. Kopība ir vara, un ar to rēķināsies gan okupanti dzimtenē, gan tās apspiedēji Kremlī.

Otrkārt — mums pilnībā jāsaprot, ka komūnisti nav tie, kas veido mūsu tautas lielāko daļu. Latviešu komūnistu skaits ir pārāk niecīgs, un tie ir vienīgie, kas palīdz Maskavai nebrīvībā turēt mūsu tautu.

Treškārt — mums visiem jāzina un jāsaprot, ka laiks nestrādā mūsu labā, jo pasaules koeksistences politika neliedz mūsu tautas apspiedējiem nesaudzīgi rīkoties ar mūsu tautu dzimtenē.

Ceturtkārt — mums jāatzīst, ka par mūsu nacionālajiem sasniegumiem trimdā tauta dzimtenē dažkārt priecājas vairāk nekā mēs paši un ka mūsu darbs arī viņiem dod jaunu spēku pastāvēt pret visu ļauno, ko mūsu dzimtenē ienesuši padomju okupanti.

Beidzot — mums arī jāredz un jāzina, ka mūsu darbu ļoti veikli prot novērtēt un dažkārt mums kaitēt mūsu tautas apspiedēji vai viņu līdzskrējēji dzimtenē. Lai atceramies kaut vai šīs vasaras pasaules izstādi Montreālā.

Mūsu darbībai tad nu būtu jābūt:

1) Arvien stabilāks jāveido uz dzimteni jau pārmestais tilts. Pirmajā vietā arvien vēl liekama materiālā palīdzība. Otrā vietā liekams morālais atbalsts. Ir jāatrod vēl labāki ceļi un līdzekļi, lai uz dzimteni sūtītu grāmatas, laikrakstus un citas Rietumos radušās latviešu kultūras vērtības.

2) Sakaru meklēšana ar dzimteni mums jāapzinās mūsu spēks un tās apspiedēju vājākās vietas. Attieksmē uz dzimtenes apciemotājiem, mums dziļi jānožēlo, ka lielais vairums braucēju, kas līdz šim okupētajā Latvijā bijuši, tur ieradušies neinformēti, apmulsuši un pat nobijušies un ar ļoti maz izņēmumiem vienīgi pakalpojuši komūnistu propagandai.

Pie mūsu darba trimdā:

1) Mums jāuzlabo un jāpaplašina ideoloģiskā un informācijas darbība pret komūnistu aktīvitāti, darot to zināmu arī okupētajā Latvijā.

2) Ar jauniem spēkiem un jaunu apņemšanos mums jākāpina latviskās dzīves izkopšana svešumā, paliekot skaidrā apziņā, ka nedrīkstam zaudēt nevienu no mūsu tautas piederīgajiem, ļaujot tam aizklīst svešuma ceļos. It seviški tas attiecināms uz darbības kāpināšanu latviešu jaunatnes sagatavošanā un aicināšanā strādāt savas tautas labā.

3) Mums neatlaidīgi un rūpīgi jāatbalsta mūsu centrālo organizāciju politiskais darbs.

4) Mums vairāk jārāda mūsu tautas gods un varēšana. Kaut viens piemērs: vai mēs esam jau apgādājuši ar angļu valodā izdotajām grāmatām par Latviju savas pilsētas, vietējo augstskolu un citas bibliotēkas?

5) Mums jāpanāk, lai visa mūsu jaunatne iesaistās aktīvā darbā kādā no latviešu organizācijām, lai tā būtu jau laikus sagatavota pārņemt mūsu sabiedriskās, kultūrālās un politiskās dzīves vadību.

6) Mums jāiestājas un jāpanāk, kur tas vien iespējams, lai mūsu jaunie akadēmiski izglītotie latvieši savas zinātniskās tezes un disertācijas sagatavo par jautājumiem, kas skaŗ Latviju.

7) Mums jādara viss, lai mēs būtu klāt iespējami visās starptautiskajās sanāksmēs, tur vienmēr atkārtojot, ka Latvijai laupīta brīvība. Sevišķa vērība veltījama mūsu patvēruma zemju valstsvīru un preses apgādāšanai ar rakstiem un informāciju.

Beidzot — vēl vairāk jāstiprina Baltijas valstu trimdinieku kopības saites.

Šodien, mūsu valsts neatkarības pasludināšanas 49. gadadienā, mūsu zemi un ūdeņus pievazājuši svešinieki, mūsu druvas aizlaistas atmatā un tās vairs nepieder mūsu arājiem. Patlaban Rīgā un citās pilsētās dimd sarkanarmiešu un svešinieku soļi, kas ienesuši mūsu Latvijā postu, nejēdzību, varmācību un trūkumu.

Bet viss tas nevar iznīcināt mūsu tiesības uz neatkarību un brīvību. Mūsu tiesības ir spēkā šodien, tās būs spēkā rīt un vienmēr, un tās nekad un neviens mūsu tautai atņemt nevarēs.

Kalposim visi mūsu tautai to ideālu augstumos, kādi mums bija pirms Latvijas valsts dibināšanas, izkaŗojot tās neatkarību un tās brīvību aizstāvot. Tādiem tiem jābūt arī šodien, mūsu valsts dibināšanas 50. atceres gada priekšvakarā.

Mums jāsakopo visa griba un visi spēki, lai mēs kā tauta — šeit un dzimtenē — neizputētu skarbajos pasaules vējos un lai Latvija atkal varētu atgriezties pasaules brīvo tautu saimē.

Nekad neaizmirsīsim, ka vienīgais un lielākais spēks ir tikai mūsos pašos un mūsu tautas nacionālisma apcirkņos. Mēs nedrīkstam nekā gaidīt no svešu palīdzētāju gribēšanas vai varēšanas, bet viss cīņas un darba smagums ar visiem upuriem jānes mūsu tautai pašai. Kāds latviešu dzejnieks Sibirijā ir teicis šādus vārdus:

Tēviju mīlēt nav viss,
Tēviju sargāt nav daudz.
Mūždienu pūliņos jāceļ
Tēvzemes slava un gods!

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Darbību uzsākusi jaunā imigrācijas pārsūdzību iestāde Otavā, kas lems par deportāciju rīkojumu pārsūdzībām. Šai iestādei tiesības deportācijas apstiprināt vai arī tās atcelt, pamatojoties ar cilvēciskiem vai likumīgiem apsvērumiem. Imigrācijas pārsūdzību iestādes lēmumi ir neatsaucami, tos var pārsūdzēt vienīgi Kanadas tiesu palātā, ja jautājums ir juridisks. Iestādei arī pirmoreiz dotas tiesības izlemt sponsoru sūdzības, ja imigrācijas ierēdņi noraidījuši viņu radu ieceļošanu Kanadā. Iestādes direktrise ir J. V. Skota (Scott), pārējie darbinieki nāk no dažādām etniskām grupām Kanadā.

☆ O'Keefe mākslas centrs piedāvāts Toronto pilsētai pirkšanai par 2 milj 750.000 dol., ko varētu nomaksāt 10 gadu laikā. Pilsētas padomes komisija ar Margareti Kampbelu pārliecināta, ka pirkums dotu pilsētai profitu. O'Keefe centrs, kā zināms, līdz šim saimniekojis ar zaudējumiem.

☆ Ka izglītība vēl nenozīmē spēju inteliģenti spriest, spoži demonstrēja Toronto universitātes studenti un mācībspēki, degradējoties savā akadēmiskajā stājā līdz psichopatiska pūļa līmenim. 8 stundas 75 studentu pūlis, ar trim t. s. profesoriem vadībā, aizbarikadējuši izeju no universitātes darba biroja Dow firmas pārstāvim, kurš ieradies ar darba piedāvājumu studentiem. Demonstrāciju izraisījuši kūdītāji ar apgalvojumu, ka Dow firmas ASV daļa esot galvenā napalma ražotāja, ko ASV kaŗaspēks lietojis Vietnamā.

☆ Savā pirmajā lielajā runā federālajā parlamentā opozicijas vadītājs progresīvi konservātīvo jaunais līderis Stenfilds apsūdzēja liberāļu valdību valsts saimniecības nemākulīgā vadībā, norādīdams, ka liberāļi zaudējuši tautas uzticību. Viņam pievienojās jaundemokratu līderis T. Duglass. Abas partijas pieprasījušas izteikt valdībai neuzticību.

I. JANKOVSKIS
REALTOR
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI TORONTO un PROVINCĒ
3 BIROJI
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3,
tel. 533-8553
982 Danforth Ave., Toronto 6
tel. 461-6364
30 Simcoe St., Collingwood, Ont.,
tel. (705) 445-2800

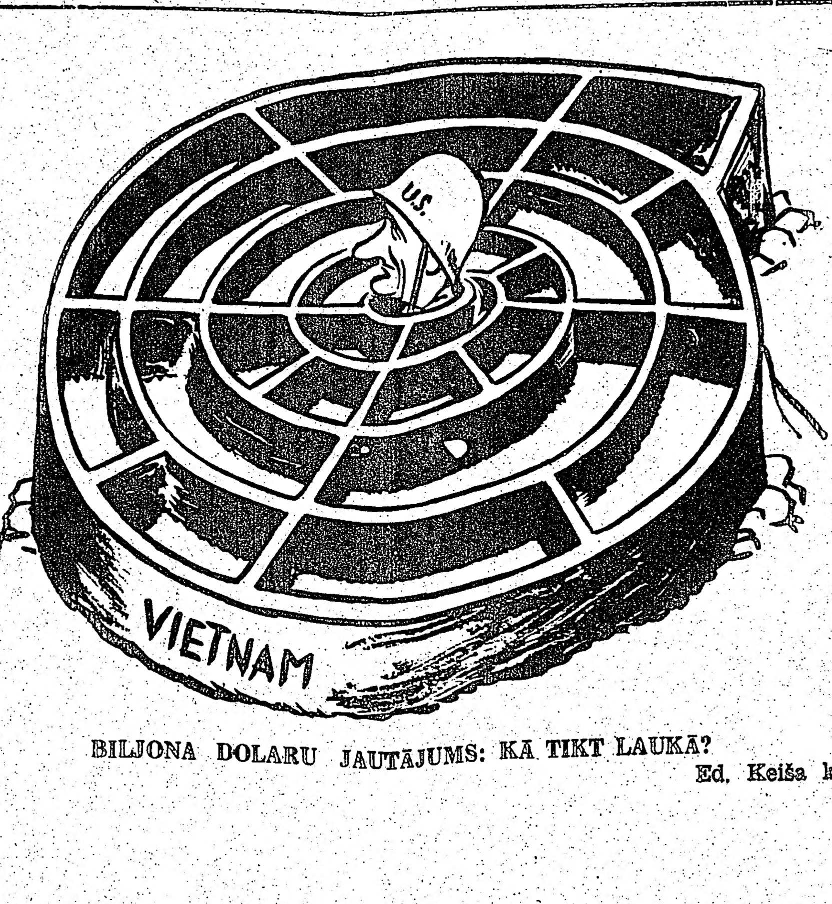

BILJONA DOLARU JAUTĀJUMS: KĀ TIKT LAUKĀ?

Ed. Keiša karikatūra